
ตารางเปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก ในยานพาหนะประเภทต่างๆ

- 1 มาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกใน รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทาง ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
- 1) กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก พ.ศ. 2556
 - 2) กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ พ.ศ. 2555 (*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
 - 3) กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ พ.ศ. 2548 (*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
 - 4) คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก พ.ศ. 2552
 - 5) Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, Department of Transport, UK 2011
 - 6) Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002 (*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
 - 7) Access to transport for disabled people, UK 2013 (*เป็นรายงานการเข้าถึงการขนส่งเพื่อคนพิการ ไม่ระบุชนิดยานพาหนะชัดเจน)
 - 8) 2010 ADA standard for accessible design, USA 2010 (*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
 - 9) คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558 (*ระบุแต่เครื่องบิน)
 - 10) คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558 (*เป็นภาษามือ ไม่สามารถกรอกข้อมูลได้)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อคนพิการ ในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนด สิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือ ป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552						
(1) ประตูรถสำหรับ คนพิการ	(1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร (2) มีแสงสว่างเพียงพอในการใช้งานเวลา กลางคืน (3) ติดตั้งอุปกรณ์นำพาคนพิการหรืออุปกรณ์ยก รถขึ้นคนพิการหรือทางลาด	(1) ประตูสามารถเปิดและปิดได้ง่าย (2) ในกรณีประตูเป็นแบบบานผลัก หรือเลื่อนต้องมีพื้นที่ว่างบริเวณที่ ประตูเปิดออก โดยมีขนาดกว้าง เพียงพอสำหรับรถเข็นคนพิการ* (3) ประตูที่มีระบบเปิดและปิดแบบ อัตโนมัติต้องมีปุ่มกดที่คนพิการ สามารถควบคุมการเปิดและปิด ประตูได้ด้วยตนเองทั้งภายในและ ภายนอก*	(1) เปิดปิดได้ง่าย (2) ช่องประตูต้องมี ความกว้างสุทธิ ไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร	(1) มีการติดตั้งราวมือจับ เสริมในบริเวณรถโดยสาร ที่คนพิการใช้สอยมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น ประตู ทางเข้าออก บริเวณ หมุนเวียนสัญญาณ และที่นั่ง แบบรองรับคนพิการ	*ไม่ระบุ	(1) ประตูที่อยู่บนทางเข้า-ออกต้องไม่เป็น อุปสรรคต่อการเดินทางของผู้โดยสาร (2) การให้ความช่วยเหลือโดยตรงผ่าน จุดตรวจสอบความปลอดภัย (3) ประตูต้องมีความสูงตามแนวดิ่งที่ไม่มี สิ่งกีดขวางอย่างน้อย 1.40 เมตร (4) สำหรับยานพาหนะที่เข้ามาให้บริการใน หรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2013 จะต้องมี ขั้นต่ำ ความสูงของประตูที่ไม่มีสิ่งกีดขวาง ต้องสูงถึง 1.50 เมตร (5) ประตูที่ใช้พลังงานช่วยไม่ให้ผู้โดยสาร ต้องจับหรือบิดตัวควบคุมเพื่อเปิดใช้งาน อุปกรณ์ที่เปิดอยู่ (6) ผู้ประกอบการอาจให้การเข้าถึงพาหนะ ที่เท่าเทียมกันโดยการเปิดประตูด้วยมือ สำหรับคนพิการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(2) อุปกรณ์นำพา คนพิการหรือ อุปกรณ์ยกรถเข็น คนพิการขึ้นและลง จากรถ	(1) มีแป้นยกที่มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและ รถเข็นคนพิการได้อย่างเหมาะสมและ ปลอดภัยเมื่อใช้งาน (2) ผู้ขับรถเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดย ระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่งเท่านั้น (3) มีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการเคลื่อนที่ ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้อง ทำการยั้ตรถเข็นคนพิการไว้ก่อนที่แป้นยก จะทำงาน (4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบ แสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) รถยนต์ใหม่ที่มีผู้โดยสารเกิน 22 คนขึ้นไป มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อุปกรณ์ขึ้น รถขานต่ำ แถบสีขั้นบันได ราว สำหรับคนพิการทางการเห็น	(1) การขึ้นไปยังยานพาหนะ จะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ช่วย ขนยกในการขึ้นยานพาหนะ โดยทางลาดสำหรับที่จะให้ขึ้น รถต้องมีความกว้างอย่างน้อย 80 เซนติเมตร และมีพื้นผิว กันลื่น สามารถรับน้ำหนักได้ 300 กิโลกรัม และมีสัญญาณ แสดงขณะที่ทำการช่วยขนยก หรือการใช้งานอยู่ให้แก่ คนพิการทราบ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 1 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552						
(3) ทางลาด	(1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร โดยเมื่อวางเทียบกับทางเท้าต้องมีความลาดชันไม่เกินกว่า 1 ต่อ 8 ในแนวตั้งต่อเนื่องราบ และเมื่อวางเทียบกับระดับพื้นดินต้องมีความลาดชันไม่เกินกว่า 1 ต่อ 3 ในแนวตั้งต่อเนื่องราบ ในกรณีที่มีความยาวสุทธิมากกว่า 1.20 เมตร ต้องมีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการตกจากทางลาด (2) รับน้ำหนักคนพิการและรถเข็นคนพิการได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน (3) มีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการตกจากทางลาดโดยขอบมุมของทางลาดต้องไม่มีส่วนแหลมคม (4) ในกรณีที่ทางลาดเป็นแบบถอดได้ ต้องติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยในการใช้งาน และจัดเก็บในตำแหน่งที่เหมาะสม (5) ในกรณีที่เส้นทางลาดแบบอัตโนมัติ ให้ผู้ขับรถเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่ง และมีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน	(1) มีทางลาดในบริเวณพื้นที่ต่างระดับ โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และติดตั้งราวกันตก* (2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด* (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง*	(1) พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น (2) พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด (3) ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า90 เซนติเมตร ในกรณีที่ทางลาดมีความยาวของทุกช่วงรวมกันตั้งแต่ 6 เมตร ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร* (4) มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร* (5) ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12 และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6 เมตรในกรณีที่ทางลาดยาวเกิน 6เมตร ต้องจัดให้มีชันพักยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด* (6) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร และมีราวกันตก* (7) ให้มีสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ในบริเวณทางลาดที่จัดไว้ให้แก่คนพิการหรือทุพพลภาพและผู้สูงอายุ*	(1) พื้นที่เพื่อการขึ้นโดยสาร และเพื่อการใช้สอยบนรถโดยสารต้องอยู่ในระดับเดียวกับพื้นที่บริเวณป้ายจอดรถโดยสาร (2) พื้นที่ดังกล่าวต้องสามารถใช้เข้าถึงที่นั่งบนรถโดยสารได้ทุกที่นั่ง (3) รถโดยสารแบบยกระดับพื้นต่ำ (Low Floor Bus) ควรมีการติดตั้งทางลาดแบบพับเก็บ เพื่อที่จะรองรับการเข้าถึงรถโดยสารของคนพิการ โดยความกว้างของทางลาดแบบพับเก็บควรจะอยู่ที่ 90 เซนติเมตร เป็นอย่างน้อย และความลาดชันไม่เกิน 12%	*ไม่ระบุ	(1) ความกว้างที่อนุญาตต่ำสุดของทางลาดคือ 80 เซนติเมตร	*ไม่ระบุ	(1) ทางลาดสำหรับที่จะให้ขึ้นรถต้องมีความกว้างอย่างน้อย 80 เซนติเมตร และมีพื้นผิวกันลื่น สามารถรับน้ำหนักได้ 300 กิโลกรัม.	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 1 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก พ.ศ. 2556	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อคนพิการ ในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ พ.ศ. 2555	กฎกระทรวง กำหนด สิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ พ.ศ. 2548	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก พ.ศ. 2552	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือ ป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
(4) พื้นที่สำหรับจอด รถเข็นคนพิการหรือ อุปกรณ์สำหรับเก็บ รถเข็นคนพิการ	(1) อยู่ใกล้บริเวณประตูรถ โดยมีความกว้าง สุทธิไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร และ ความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร โดย พื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล (2) ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดรถเข็นคนพิการ ที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีเกิดเหตุ ฉุกเฉิน (3) ติดตั้งกรังสัญญาณหยุดรถในบริเวณ ใกล้เคียงกับที่นั่งสำหรับคนพิการซึ่งใช้ รถเข็นคนพิการ หรือใกล้เคียงกับพื้นที่ จอดรถเข็นคนพิการ โดยกรังสัญญาณ หยุดรถต้องอยู่สูงจากพื้นห้องโดยสาร ไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตรและไม่สูง เกินกว่า 1.20 เมตร และเมื่อกรังสัญญาณ ถูกกดต้องมีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟ กะพริบแสดงที่บริเวณที่นั่งของผู้ขับรถ (4) ติดสัญลักษณ์รูปคนพิการ และข้อความว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้รถเข็น คนพิการ” ตรงบริเวณพื้นที่จอดรถเข็น คนพิการหรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์ สำหรับเก็บรถเข็นคนพิการ โดยสัญลักษณ์ และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณ ที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ และ มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับ การจอดรถเข็นคนพิการไว้ใกล้ กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ* (2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่ง ที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและ สัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์ และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้ง ในบริเวณที่สามารถมองเห็น ได้อย่างชัดเจน* (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความ มั่นคงและแข็งแรง*	*ไม่ระบุ	(1) มีการติดตั้งเครื่องยึดซึ่งสามารถ ช่วยยึดเก้าอี้เข็นคนพิการอยู่กับที่ ในกรณีฉุกเฉิน ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีที่รถโดยสารมีการหยุด อย่างกะทันหัน และควรมีป้าย บ่งบอกถึงการใช้สอยเครื่องยึด ดังกล่าว (2) มีเก้าอี้ที่นั่งสำหรับคนพิการประเภท ไม่พึ่งพาเก้าอี้เข็นคนพิการ ต้องจัด ไว้ในที่ที่มองเห็น และเข้าถึงได้ง่าย	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) รถยนต์ใหม่ที่มีผู้โดยสาร เกิน 22 คนขึ้นไป มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น พื้นที่สำหรับผู้โดยสาร คนพิการ (1) มีที่นั่งสำหรับเก้าอี้ล้อเลื่อนพร้อมที่ล็อค ป้องกันการเคลื่อนของล้อ (2) ความกว้าง พื้นที่สำหรับนั่งรถเข็นคนเดียว จะต้องมีขนาดกว้าง 91.50 เซนติเมตร ส่วนที่สอง พื้นที่สำหรับรถเข็นคนพิการ ต่ำสุดจะต้องกว้าง 84 เซนติเมตร (3) ความลึก ในกรณีที่รถเข็นสามารถไ้รถเข็นได้จาก ด้านหน้าหรือด้านหลังรถ เนื้อที่ต้อง ไม่น้อยกว่า 1.22 เมตร และสามารถเก็บ รถเข็นได้ จากด้านข้างพื้นที่สำหรับรถเข็น ต้องสูงไม่น้อยกว่า 1.53 เมตร	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	

ตารางที่ 1 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการ ในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการภาค ขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552						พ.ศ. 2558
(5) ป้ายแสดง อุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับ คนพิการ	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการเครื่องหมาย แสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือ ตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมี สีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือ มีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้ อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่อง สว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและ กลางคืน	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการเครื่องหมาย แสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือ ตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมี สีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือ มีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้ อย่างชัดเจนและจัดให้มีแสงส่อง สว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและ กลางคืน	(1) สัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดง ทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ และสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภท ของสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ หรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ ให้เป็น สีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็น สีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัด ให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวัน และกลางคืน	(1) ในบางกรณี รถโดยสารอาจมีปุ่มกดเพื่อ บอกให้พนักงานขับหยุดรถ โดยในกรณี ดังกล่าว ปุ่มกดควรอยู่บนผนังด้านข้าง ของตัวรถ หรืออยู่ใต้ราวมือจับ (โดยสูง จากพื้น 80 เซนติเมตร) (2) ทางเดินภายในรถโดยสารต้องมี ความกว้างอย่างน้อย 90 เซนติเมตร และมีการจัดพื้นที่หมุนตัวเปลี่ยนทิศทาง ตามพื้นที่ใช้สอยหลัก เช่นบริเวณที่มีไว้ สำหรับคนพิการบริเวณกดปุ่มหยุดและ บริเวณขายตั๋ว โดยพื้นที่ดังกล่าวต้องมี เส้นผ่านศูนย์กลางอยู่ที่ 1.50 เมตร นอกจากนี้ พื้นรถโดยสารต้องเรียบและ ไม่ลื่น (3) ควรมีการจัดแสง โดยแสงต้องสว่าง 100 ลักซ์ และมีการติดตั้งแสงที่ความสูง 1 เมตร จากพื้นรถโดยสาร นอกจากนี้ ควรมีการจัดให้มีแสงสว่างในบริเวณ เข้าออกรถโดยสารและบริเวณขายตั๋ว (4) ข้อมูลสำคัญต่างๆ ควรมีการบ่งบอก เป็นภาพที่เห็นได้สำหรับคนพิการ ทางการได้ยินเช่นกัน (5) ข้อมูลสำคัญต่างๆ ควรมีการบ่งบอก โดย การใช้ระบบเสียงสำหรับคนพิการ ทางการเห็นเช่นกัน	*ไม่ระบุ	(1) ต้องวางป้ายไว้เหนือศีรษะ ของผู้โดยสารไม่ว่าจะนั่ง หรือยืน (2) ป้ายบอกสถานีจะต้องวางอยู่ เหนือกระจกบังลม (3) ต้องมีป้ายบอกตำแหน่ง ปลายทาง และแสดงอยู่บน ยานพาหนะ (4) ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์หรือ การใช้อักษรเบรลล์ : ถ้าป้าย ประกอบด้วยตัวอักษรหรือ สัญลักษณ์ที่เพิ่มขึ้น จะต้อง อยู่เหนือป้ายเดิมอย่างน้อย 0.08 เซนติเมตร และถ้า ผู้ดำเนินการหรือผู้ให้บริการ ขยายคำบอกกล่าวด้วย ตัวอักษรเบรลล์จะต้องวางไว้ ทางด้านซ้ายของตัวอักษรที่ เพิ่มขึ้น	(1) ติดตั้งอุปกรณ์ ภาพและเสียง บนรถโดยสาร (2) ป้ายบอก ตำแหน่งที่นั่ง สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ (3) อักษรเบรลล์จะอยู่ได้ข้อความที่ตรงกัน หากข้อความมี หลากหลาย อักษรเบรลล์จะอยู่ได้ ข้อความทั้งหมด อักษรเบรลล์ ต้องห่างจากตัวอักษรอื่น 0.95 เซนติเมตร และห่างจาก ขอบล่างของป้ายไม่ต่ำกว่า 0.95 เซนติเมตร	(1) ความกว้างของช่องระหว่าง ตัวอักษรตัวบนกับตัวอักษรตัว ล่าง ไม่น้อยกว่า 135% และไม่เกิน 170% ของความสูงตัวอักษร (2) อักษรเบรลล์ตัวอักษรตัวพิมพ์ใหญ่ ควรใช้เมื่อต้องเป็นคำแรกของ ประโยค คำนามและชื่อเฉพาะ ชื่อย่อและคำย่อ (3) อักษรเบรลล์จะอยู่ได้ข้อความ ที่ตรงกัน หากข้อความมี หลากหลาย อักษรเบรลล์จะอยู่ได้ ข้อความทั้งหมด อักษรเบรลล์ ต้องห่างจากตัวอักษรอื่น 0.95 เซนติเมตร และห่างจาก ขอบล่างของป้ายไม่ต่ำกว่า 0.95 เซนติเมตร	*ไม่ระบุ	(1) รูปร่างของป้ายสัญลักษณ์ สามารถสื่อความหมาย เกี่ยวกับประเภทของป้าย โดยมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรม มอก. 635-2554 กำหนดสีและ เครื่องหมาย ความปลอดภัยไว้

ตารางที่ 1 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(6) คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถ	(1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถสามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น (2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท	(1) จัดให้มีคู่มือรายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท สำหรับเป็นข้อมูลให้หน่วยงานของรัฐองค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดใช้เป็นแนวทางในการกำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการสำหรับคนพิการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(7) คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำรถเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	(1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ (2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(8) เจ้าหน้าที่ประจำรถซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการ แต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อให้บริการคนพิการในการขึ้นและลงรถ	(1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ (2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ (3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ	(1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ (2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ (3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) มีโปรแกรมการฝึกอบรมเกี่ยวกับการให้บริการคนพิการร่วมกับหน่วยงานออกใบอนุญาต	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

2 มาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกใน รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

- 1) กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก พ.ศ. 2556
- 2) กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ พ.ศ. 2555
- 3) กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ 2548
- 4) คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก พ.ศ. 2552
- 5) Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, Department of Transport, UK 2011
- 6) Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 7) Access to transport for disabled people, UK 2013
(*เป็นรายงานการเข้าถึงการขนส่งเพื่อคนพิการ ไม่ระบุชนิดยานพาหนะชัดเจน)
- 8) 2010 ADA standard for accessible design, USA 2010
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 9) คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558
(*ระบุแต่เครื่องบิน)
- 10) คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
(*เป็นภาษามือ ไม่สามารถกรอกข้อมูลได้)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือ ป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552						
(1) อุปกรณ์นำพา คนพิการหรือ อุปกรณ์ ยกรถเข็นคนพิการ ขึ้นและลงจากรถ	(1) มีแป้นยกที่มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและรถเข็นคนพิการได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน (2) ผู้ขับรถเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่งเท่านั้น (3) มีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการเคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยัถรถเข็นคนพิการไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน (4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ควรมีการใช้ทางลาดพิเศษในการช่วยคนพิการประเภทนั่งเก้าอี้เข็นรถเข็นขึ้นโดยสารรถยนต์สาธารณะ โดยทางลาดควรมีความชันจากพื้นมากที่สุดที่ 22 องศา ในกรณีที่มิใช่ทางลาดควรมีการใช้ลิฟต์แบบแท่นยกแทน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) การขึ้นไปยังยานพาหนะ จะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ช่วยขนยกในการขึ้นยานพาหนะ โดยทางลาดสำหรับที่จะให้ขึ้นรถต้องมี ความกว้างอย่างน้อย 80 เซนติเมตร และมีพื้นผิวกันลื่น สามารถรับน้ำหนักได้ 300 กิโลกรัม และมีสัญญาณแสดงขณะที่ทำการช่วยขนยกหรือการใช้งานอยู่ให้แก่คนพิการทราบ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(2) พื้นที่สำหรับจอด รถเข็นคนพิการหรือ อุปกรณ์สำหรับเก็บ รถเข็นคนพิการ	(1) อยู่ใกล้บริเวณประตูรถ โดยมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร และความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล (2) ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยัถรถเข็นคนพิการที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (3) ติดตั้งกริ่งสัญญาณหยุดรถในบริเวณใกล้เคียงกับที่นั่งสำหรับคนพิการซึ่งใช้รถเข็นคนพิการ หรือใกล้เคียงกับพื้นที่จอดรถเข็นคนพิการ โดยกริ่งสัญญาณหยุดรถต้องอยู่สูงจากพื้นห้องโดยสารไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตรและไม่สูงเกินกว่า 1.20 เมตร และเมื่อกริ่งสัญญาณถูกกดต้องมีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงที่บริเวณที่นั่งของผู้ขับรถ (4) ติดสัญลักษณ์รูปคนพิการ และข้อความว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้รถเข็นคนพิการ” ตรงบริเวณพื้นที่จอดรถเข็นคนพิการหรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับเก็บรถเข็นคนพิการ โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการควรมีที่พอสสำหรับผู้โดยสารอีกคนหนึ่งซึ่งคอยดูแลผู้โดยสารพิการ (2) พื้นที่บนรถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการต้องปราศจากสิ่งกีดขวางใดๆ และมีเนื้อที่สำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ โดยมีเนื้อที่อย่างน้อย 90 เซนติเมตร x 1.50 เมตร (3) เพดานรถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการควรมีความสูงจากพื้นรถอย่างน้อย 1.40 เมตร และควรมีอุปกรณ์ค้ำยันตัวเก้าอี้เข็นคนพิการไม่ให้สามารถยับเยยขึ้นได้	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 2 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนด สิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการภาค ขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010		
(3) คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ เจ้าหน้าที่ประจำรถเพื่อใช้ สื่อสารกับคนพิการ	(1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษ ของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจ และทราบถึงความต้องการของคนพิการ และ สามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ (2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสาร กับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษร หรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการ เข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) มีโปรแกรมการฝึกอบรม เกี่ยวกับการบริการคน พิการร่วมกับหน่วยงาน ออกใบอนุญาต	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(4) ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) หมายเลขทะเบียนรถยนต์สาธารณะ ต้องวางหมายเลขการลงทะเบียน รถยนต์สาธารณะไว้ที่ด้านนอกของประตู ผู้โดยสารด้านหน้าของที่จับ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

3 มาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกใน รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง

- 1) กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก พ.ศ. 2556
- 2) กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ พ.ศ. 2555
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 3) กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ พ.ศ. 2548
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 4) คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก พ.ศ. 2552
- 5) Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, Department of Transport, UK 2011
- 6) Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 7) Access to transport for disabled people, UK 2013
(*เป็นรายงานการเข้าถึงการขนส่งเพื่อคนพิการ ไม่ระบุชนิดยานพาหนะชัดเจน)
- 8) 2010 ADA standard for accessible design, USA 2010
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 9) คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558
(*ระบุแต่เครื่องบิน)
- 10) คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
(*เป็นภาษามือ ไม่สามารถกรอกข้อมูลได้)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือ ป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(1) อุปกรณ์นำพา คนพิการหรืออุปกรณ์ ยกรถเข็นคนพิการขึ้น และลงจากรถ	(1) มีแป้นยกที่สามารถนำพาคนพิการ หรือ ยกรถเข็นคนพิการขึ้นและลงจากรถ โดย ต้องรับน้ำหนักคนพิการและรถเข็น คนพิการได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย เมื่อใช้งาน (2) ผู้ขับเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดย ระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่งเท่านั้น (3) มีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการ เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยี้ดรถเข็นคนพิการไว้ก่อน ที่แป้นยกจะทำงาน (4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบ แสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) การขึ้นไปยังยานพาหนะ จะต้อง จัดเตรียมอุปกรณ์ช่วยขนยกในการ ขึ้นยานพาหนะ โดยทางลาดสำหรับ ที่จะให้ขึ้นรถต้องมี ความกว้างอย่างน้อย 80 เซนติเมตร และมีพื้นผิวกันลื่น สามารถรับน้ำหนักได้ 300 กิโลกรัม และมีสัญญาณแสดงขณะทำการช่วย ขนยกหรือการใช้งานอยู่ให้แก่คนพิการ ทราบ (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและ แข็งแรง	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(2) ทางลาด	(1) มีความกว้างเพียงพอสำหรับรถเข็นคน พิการ และมีความลาดชันในระดับที่รถเข็น คนพิการสามารถขึ้นและลงได้อย่าง ปลอดภัย โดยต้องมีระบบป้องกันมิให้ รถเข็นคนพิการตกจาก ทางลาด (2) รับน้ำหนักคนพิการและรถเข็นคนพิการได้ อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน (3) มีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการตก จากทางลาด โดยขอบมุมของทางลาดต้อง ไม่มีส่วนแหลมคม (4) ในกรณีที่ทางลาดเป็นแบบถอดได้ ต้องติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยใน การใช้งาน และจัดเก็บในตำแหน่งที่ เหมาะสม (5) ในกรณีที่เส้นทางลาดแบบอัตโนมัติ ให้ผู้ ขับเป็นผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดย ระบบต้องทำงานเมื่อรถจอดหยุดนิ่งและมี สัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบ แสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน	(1) มีทางลาดในบริเวณพื้นที่ ต่างระดับ โดยพื้นผิวเป็น วัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และติดตั้งราวกันตก* (2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกัน ให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของ ทางลาด* (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มี ความมั่นคงและแข็งแรง*	(1) พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น (2) พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาด ต้องเรียบไม่สะดุด (3) ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ในกรณีที่ ทางลาดมีความยาวของทุกช่วงรวมกันตั้งแต่ 6 เมตร ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร* (4) มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร* (5) ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12 และมี ความยาวช่วงละไม่เกิน 6 เมตร ในกรณีที่ทางลาด ยาวเกิน 6 เมตร ต้องจัดให้มีชันพักยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด* (6) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิว ของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร และมี ราวกันตก* (7) ให้มีสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ในบริเวณทางลาด ที่จัดไว้ให้แก่คนพิการหรือทุพพลภาพและผู้สูงอายุ*	(1) พื้นของรถไฟควรมีระดับ เดียวกับพื้นชานชาลา หรือต้อง มีทางลาดพับเก็บได้ที่ประตู รถไฟอย่างน้อยหนึ่งบาน และ ทางลาดนี้จะต้องถูกต้อง ตามหลักทางลาด ยกเว้น พื้นรถไฟต่ำกว่าพื้นชานชาลา ไม่เกิน 2 เซนติเมตร	*ไม่ระบุ	(1) ความกว้างที่ อนุญาตต่ำสุด ของทางลาดคือ 80 เซนติเมตร	*ไม่ระบุ	(1) ทางลาดสำหรับที่จะให้ขึ้นรถต้องมี ความกว้างอย่างน้อย 80 เซนติเมตร และมีพื้นผิวกันลื่น สามารถรับน้ำหนักได้ 300 กิโลกรัม	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 3 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือ ป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(3) พื้นที่สำหรับจอด รถเข็นคนพิการ หรืออุปกรณ์ สำหรับเก็บรถเข็น คนพิการ	(1) อยู่ใกล้บริเวณประตูรถ โดยมีความกว้าง สุทธิไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร และ ความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล (2) ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดรถเข็นคนพิการ ที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณี เกิดเหตุฉุกเฉิน (3) ติดสัญลักษณ์รูปคนพิการและข้อความ ว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้รถเข็น คนพิการ” ตรงบริเวณพื้นที่จอดรถเข็น คนพิการหรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์ สำหรับเก็บรถเข็นคนพิการ โดย สัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้ง ในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่าง ชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) มีพื้นที่เพียงพอสำหรับจอดเก้าอี้ เข็นคนพิการให้ผู้ใช้เก้าอี้เข็น คนพิการในแต่ละขบวนรถ พื้นที่ เหล่านี้ควรเป็นที่สังเกตและเข้าถึง ได้ง่าย และเก้าอี้เข็นคนพิการ ไม่ควรขวางทางของผู้โดยสาร คนอื่น ๆ (2) ทางเดินจะต้องกว้างอย่างน้อย 90 เซนติเมตร แต่ความกว้าง ของทางเดินที่แนะนำ คือ 1.20 เมตร (3) ควรมีพื้นที่สำหรับการหมุนเก้าอี้ เข็นคนพิการ (เส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ 1.50 เมตร) บริเวณ สำคัญของรถไฟ เช่น พื้นที่จอด เก้าอี้เข็นคนพิการ ประตูห้องน้ำ เป็นต้น (4) พื้นจะต้องเรียบและไม่ลื่น	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ทำการปรับเปลี่ยนที่ เหมาะสมเพื่อให้ คนพิการสามารถ เข้าถึงบริการของ ตนเองได้	(1) พื้นที่กว้างเพียงพอ สำหรับการเก็บรถเข็น คนพิการไว้ใกล้กับ ตำแหน่งที่นั่งสำหรับคน พิการในกรณีที่คนพิการ ทางการเคลื่อนไหว	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(4) ที่นั่งสำหรับ คนพิการ	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการอย่างน้อย สองที่นั่งต่อหนึ่งขบวนในบริเวณที่ สามารถขึ้นและลงได้สะดวก โดยมีพื้นที่ กว้างเพียงพอสำหรับการเก็บรถเข็น คนพิการไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับ คนพิการในกรณีที่คนพิการทางการ เคลื่อนไหว (2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่ง สำหรับคนพิการมีขนาดและสัดส่วน ที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความ ดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถ มองเห็นได้อย่างชัดเจน (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและ แข็งแรง	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับ คนพิการ และมีพื้นที่กว้าง เพียงพอสำหรับการจอด รถเข็นคนพิการไว้ใกล้กับ ตำแหน่งที่นั่งสำหรับ คนพิการ (2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดง ตำแหน่งที่นั่งสำหรับ คนพิการมีขนาดและ สัดส่วนที่เหมาะสม โดย สัญลักษณ์และข้อความ ดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณ ที่สามารถมองเห็นได้อย่าง ชัดเจน (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่ มีความมั่นคงและแข็งแรง	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ที่นั่งต้องได้รับการหนุนด้านหลังและอย่างน้อยหนึ่งในสามที่ มีที่วางแขน นอกจากนี้ยังต้องมีแถบยึดที่ขึ้นยาวอย่างน้อย 1.40 เมตร. และพื้นที่สำหรับรถเข็น (2) ให้คำนึงถึงการท่าเครื่องหมายที่นั่งที่มีอย่างชัดเจนเป็นที่นั่งที่มีลำดับ ความสำคัญสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ และเด็ก ที่นั่งดังกล่าวควรอยู่ใกล้กับทางเข้า ห้องสุขาและสิ่งอำนวยความสะดวก อื่น ๆ และควรมีการระบุไว้อย่างชัดเจน (3) ควรมีช่องของที่นั่งเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ความสูงต่างๆควรมีให้ ที่นั่งมาตรฐานควรห่างจากพื้นประมาณ 45 เซนติเมตร (4) รูปแบบที่นั่งควรอนุญาตให้ผู้ใช้รถเข็นคนพิการและคนทั่วไปนั่ง ข้างกันและกัน (5) ที่นั่งบางที่ไม่ควรมีที่วางแขน เพื่อให้คนตัวใหญ่หรือผู้ที่มีปัญหา เกี่ยวกับหลังสามารถใช้งานได้ (6) ที่วางแขนควรจะเคลือบหรือสร้างขึ้นจากวัสดุที่ป้องกันการลื่นเพื่อให้ แน่ใจว่ามีการจับยึดที่ดีและควรมีความแตกต่างชัดเจนกับที่นั่งเพื่อ ช่วยคนพิการทางการเห็น	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับ คนพิการอย่างน้อยสอง ที่นั่งต่อหนึ่งขบวน ใน บริเวณที่สามารถขึ้น และลงได้สะดวก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 3 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010		
(5) ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	(1) มีพื้นที่กว้างสำหรับรถเข็นคนพิการในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บรถเข็นคนพิการ (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง (3) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ (4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ	(1) มีพื้นที่กว้างสำหรับรถเข็นคนพิการในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บรถเข็นคนพิการ (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง (3) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ (4) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟขอความช่วยเหลือ (5) มีทางลาดในกรณีที่มีพื้นภายในห้องน้ำมีความต่างระดับกับพื้นภายนอก* (6) ประตูห้องน้ำควรอยู่ในลักษณะที่เป็นการเปิดออกทางด้านนอก หรือเป็นประตูบานเลื่อน* (7) มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอกและภายในห้องน้ำ*	(1) มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร* (2) ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา หรือเป็นแบบบานเลื่อน และมีสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้าห้องส้วม* (3) พื้นห้องส้วมต้องมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องมีลักษณะเป็นทางลาด และวัสดุปูพื้นห้องส้วมต้องไม่ลื่น* (4) พื้นห้องส้วมต้องมีความลาดเอียงเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้งเพื่อที่จะไม่ให้น้ำขังบนพื้น* (5) มีราวจับบริเวณด้านที่ชิดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัว เป็นราวจับในแนวนอนและแนวตั้ง โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ ราวจับในแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 65 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 70 เซนติเมตร และให้ยื่นล้ำออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 30 เซนติเมตร ราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนด้านหน้าโถส้วมมีความยาววัดจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 60 เซนติเมตร อาจเป็นราวต่อเนื่องกันก็ได้* (6) ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ และมีระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องส้วม โดยมีปุ่มกดหรือปุ่มสัมผัสให้สัญญาณทำงาน ซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุสามารถใช้งานได้สะดวก	(1) มีห้องน้ำอย่างน้อยหนึ่งห้องต่อขบวนรถไฟ และต้องเป็นห้องน้ำที่เข้าถึงได้สะดวกสำหรับผู้เข้าใช้เข็นคนพิการ และจะต้องเป็นห้องน้ำที่ติดตั้งสำหรับคนพิการ (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง (3) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ (4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ	(1) คนพิการ สามารถหาและใช้ห้องสุขาที่เหมาะสมได้ไม่น้อยกว่าคนทั่วไป (2) ห้องน้ำต้องมีป้ายบอกทาง (3) ต้องมีการออกแบบห้องน้ำเพื่อให้สามารถใช้งานได้ (4) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการในการนั่งรถเข็น ห้องน้ำที่มีการออกแบบอย่างดีต้องใช้งานง่ายสำหรับคนอื่น ๆ รวมถึงผู้ที่ไม่สามารถโค้งงอได้	(1) ห้องสุขาต้องมีห้องสุขาที่สามารถเข้าถึงได้อย่างน้อยหนึ่งแห่ง โดยไม่มีการล็อกให้กับผู้โดยสาร และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่กำหนดไว้และอนุญาตให้ผู้โดยสารนั่งรถเข็นหรืออุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนที่เข้าและออก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 3 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(6) ห้องนอนสำหรับคนพิการ	(1) มีพื้นที่กว้างสำหรับรถเข็นคนพิการในการใช้งานได้อย่างสะดวก มีพื้นที่ในการจัดเก็บรถเข็นคนพิการ (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง (3) พื้นห้องนอนเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่มีลักษณะเหมาะสมสำหรับคนพิการ (4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(7) ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนและจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	(1) ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ ต้องมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน (2) สัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ และสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพและ ผู้สูงอายุให้เป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว	(1) เครื่องหมายต่างๆ เช่น เลขที่นั่งและข้อปฏิบัติต่างๆ ต้องมีตัวอักษรหรือป้ายที่ใหญ่สังเกตเห็นได้ง่าย หรือมีแสงสว่างส่องเห็นได้ชัดเจน (2) มีข้อความเสียงที่สำคัญจะต้องถูกเน้นด้วยข้อความที่เป็นอักษร มองเห็นได้ง่าย	(1) ข้อมูลที่แสดงบนป้ายควรชัดเจนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้สำหรับผู้ที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ (2) สายตาเฉลี่ยของคนยืนอยู่ในช่วง 1.40 – 1.70 เมตร. เหนือระดับพื้นดิน ควรติดตั้งป้ายระดับนี้ (3) ในกรณีที่มีป้ายพร้อมกับแผงควบคุม ควรอยู่ในตำแหน่งที่เข้าถึงได้ง่าย ช่วง 0.90-1.20 เมตร เหนือระดับพื้นดิน ตอบสนองความต้องการของทั้งผู้ใช้รถเข็นและผู้ยืน (4) สัญลักษณ์สามารถเสริมคำเพื่อระบุสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะได้ ข้อมูลที่มีลายนูน เรียบง่ายและชัดเจนมากขึ้น เช่น ข้อมูลและโทรศัพท์ที่เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง (5) สัญลักษณ์ไม่ควรใช้โดยไม่มีข้อความ เว้นแต่เป็นที่ทราบว่าผู้โดยสารจะเข้าใจได้ (6) สิ่งสำคัญเพื่อให้มั่นใจว่าคนที่มีความบกพร่องทางสายตาเข้าใจข้อมูลที่มีลายนูนก่อนที่จะติดตั้ง การออกแบบที่ซับซ้อนหรือคลุมเครืออาจใช้เวลานานกว่าจะเข้าใจคำพูด	(1) (ต้องวางป้ายไว้เหนือศีรษะของผู้โดยสารไม่ว่าจะนั่งหรือยืน) (2) ป้ายบอกสถานีจะต้องวางอยู่เหนือกระจกบังลม (3) ต้องมีป้ายบอกตำแหน่งปลายทาง และแสดงอยู่บนยานพาหนะ (4) ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์หรือการใช้อักษรเบรลล์ ถ้าป้ายประกอบด้วยตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่เพิ่มขึ้น จะต้องอยู่เหนือป้ายเดิม อย่างน้อย 0.08 เซนติเมตร และถ้าผู้ดำเนินการหรือผู้ให้บริการขายตั๋วบอกกล่าวด้วยตัวอักษรเบรลล์ จะต้องวางไว้ทางด้านซ้ายของตัวอักษรที่เพิ่มขึ้น	(1) ป้ายบอกตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการผู้สูงอายุ	(1) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	(1) รูปร่างของป้าย สัญลักษณ์สามารถสื่อความหมายเกี่ยวประเภทของป้ายได้ โดยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 635-2554 กำหนดสีและเครื่องหมายความปลอดภัยไว้

ตารางที่ 3 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติ วิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการภาค ขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010		
(8) คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่ คนพิการแต่ละประเภทสำหรับ เจ้าหน้าที่ประจำรถไฟ	(1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ คนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถไฟ สามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น (2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการ ให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท	(1) จัดให้มีคู่มือรายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการที่สอดคล้องกับ ความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละ ประเภท สำหรับเป็นข้อมูลให้หน่วยงานของ รัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดใช้เป็น แนวทางในการกำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการสำหรับคนพิการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการ แต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้ (1.1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ คนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้ เจ้าหน้าที่ที่ดูแล สามารถช่วยเหลือ คนพิการได้ในเบื้องต้น (1.2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุม สำหรับการให้ความช่วยเหลือคน พิการทุกประเภท	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(9) คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำ รถไฟเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	(1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษ ของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและ ทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อ ความหมายกับคนพิการได้ (2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสื่อสาร กับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือ ป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และ มองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(10)ป้ายสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ บริเวณตัวรถด้านนอกเพื่อให้ คนพิการทราบว่าป็นรถที่จัดให้มี อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ (2) ป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมสามารถมองเห็น ได้อย่างชัดเจนจากระยะไกล (3) ตำแหน่งการติดตั้งควรอยู่บริเวณข้างรถ หรือบริเวณ ทางขึ้นและลง โดยติดตั้งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็น ได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 3 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการ ภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(11)การประกาศแจ้งข้อสถานีถัดไป สำหรับคนพิการทางการเห็น และ ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกข้อ สถานีถัดไปสำหรับคนพิการ ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	(1) การประกาศแจ้งข้อสถานีถัดไปควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ (2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกข้อสถานีถัดไปควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน (3) การประกาศแจ้งข้อสถานีถัดไป หรือตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกข้อสถานีถัดไปควรมีการประกาศหรือแสดงป้ายเป็นการล่วงหน้าโดยให้มีระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้คนพิการมีเวลาเตรียมตัวก่อนที่จะถึงสถานีถัดไป	(1) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ* (2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงความหมายควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน (3) ติดตั้งอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการในกรณีเกิดอันตรายหรือเหตุฉุกเฉิน โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมและสามารถใช้งานได้สะดวก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ในกรณีที่มีการให้ข้อมูลที่พูด จะต้องสอดคล้องกับข้อมูลภาพที่กำลังแสดงอยู่ (2) หากไม่มีข้อมูลพูดโดยอัตโนมัติแล้ว จะต้องมียระบบการสื่อสารทางอื่นๆเพื่อให้ผู้ใช้สามารถรับข้อมูลได้ (3) การประกาศของพนักงานต้องเป็นไปตามขั้นตอนมาตรฐานเพื่อให้เกิดข้อมูลที่จำเป็นอย่างครบถ้วน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(12)เจ้าหน้าที่ประจำรถไฟซึ่งผ่าน การฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรง กับความต้องการของคนพิการ แต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อให้บริการคนพิการในการขึ้น และลงรถไฟ	(1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ (2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ (3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ	(1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับ คนพิการได้ (2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ (3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) เจ้าหน้าที่ ซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อให้บริการคนพิการ หนึ่งในวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการให้บริการผู้โดยสารคือการจัดหาบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม ตามมาตรฐานยุโรปและมาตรฐานแห่งชาติ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

4 มาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

- 1) กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก พ.ศ. 2556
- 2) กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ พ.ศ. 2555
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 3) กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ พ.ศ. 2548
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 4) คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก พ.ศ. 2552
- 5) Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, Department of Transport, UK 2011
- 6) Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 7) Access to transport for disabled people, UK 2013
(*เป็นรายงานการเข้าถึงการขนส่งเพื่อคนพิการ ไม่ระบุชนิดยานพาหนะชัดเจน)
- 8) 2010 ADA standard for accessible design, USA 2010
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 9) คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558
(*ระบุแต่เครื่องบิน)
- 10) คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
(*เป็นภาษามือ ไม่สามารถกรอกข้อมูลได้")

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือ ป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(1) พื้นที่สำหรับจอดรถ เข็นคนพิการ หรืออุปกรณ์ สำหรับเก็บรถเข็น คนพิการ	(1) อยู่ใกล้บริเวณประตูรถ โดยมีความกว้างสุทธิ ไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร และความยาวสุทธิ ไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ ป้องกันการลื่นไถล (2) ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดรถเข็นคนพิการที่ สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (3) ติดสัญลักษณ์รูปคนพิการ และข้อความว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้รถเข็นคนพิการ” ตรงบริเวณพื้นที่จอดรถเข็นคนพิการหรือบริเวณ ที่ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับเก็บรถเข็นคนพิการ โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งใน บริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) พื้นรถต้องเรียบและไม่ลื่น แม้กระทั่งในขณะที่ยื่นเปียก (2) พื้นที่มีขนาด 1.50 เมตร สำหรับ การหมุนของเก้าอี้เข็นคนพิการ ควรมีอยู่ตามพื้นที่หลักๆ ทั่วไป เช่น บริเวณสำรองสำหรับผู้ที่มีชีวิตจำกัด ทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย บริเวณปุ่มหยุด	(1) พื้นที่สำหรับจอดรถเข็น ควรมีช่องว่าง ขนาดกว้าง 90 เซนติเมตร. ยาว 1.35 เมตร.	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) พื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับ การเก็บรถเข็นคนพิการไว้ ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับ คนพิการในกรณีที่คนพิการ ทางการเคลื่อนไหว	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(2) ที่นั่งสำหรับ คนพิการ	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการอย่างน้อยสองที่นั่ง ต่อหนึ่งขบวนในบริเวณที่สามารถขึ้นและลงได้ สะดวก โดยมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการเก็บ รถเข็นคนพิการไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับ คนพิการในกรณีที่คนพิการทางการเคลื่อนไหว คนพิการ (2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับ คนพิการมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดย สัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งใน บริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ และ มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการ จอดรถเข็นคนพิการไว้ใกล้กับ ตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ (2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่ง ที่นั่งสำหรับคนพิการมีขนาดและ สัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์ และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งใน บริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่าง ชัดเจน (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความ มั่นคงและแข็งแรง	*ไม่ระบุ	(1) อุปกรณ์ที่ช่วยรั้งไม่ให้เก้าอี้เข็น คนพิการและผู้ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการ เคลื่อนไหวในขณะที่รถรางหยุด กะทันหันเช่น พนักพิงที่หันหน้าเข้า หาด้านหลังของรถ และตัวกัน ด้านข้างที่นั้งควรติดตั้งไว้ในพื้นที่ สำรอง (2) ที่นั่งสำรองสำหรับผู้ที่มีชีวิตจำกัด ทางการเคลื่อนไหวของร่างกายที่ไม่ มีเก้าอี้เข็นคนพิการ ควรจัดให้ เข้าถึงและสังเกตได้ง่าย (3) ควรจัดให้มีราวจับในบริเวณที่มี การใช้ของผู้ที่มีชีวิตจำกัดทาง การเคลื่อนไหวของร่างกายมาก ที่สุด เช่น บริเวณประตูทางเข้า บริเวณทางเดิน บริเวณทางเดิน ระหว่างที่นั่ง และบริเวณที่นั่ง สำรอง	(1) ที่นั่งต้องได้รับการหนุนด้านหลังและอย่างน้อย หนึ่งในสามที่มีที่วางแขน นอกจากนี้ยังต้องมี แถบยึดพนักที่ยืนยาวอย่างน้อย 1.40 เมตร และ พื้นที่สำหรับรถเข็น (2) ให้คำนึงถึงการท่าเครื่องหมายที่นั่งที่มีอย่างชัดเจน เป็นที่นั่งที่มีลำดับความสำคัญสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์และเด็ก ที่นั่งดังกล่าวควรอยู่ ใกล้กับทางเข้า ห้องสุขาและสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกอื่น ๆ และควรมีการระบุไว้อย่างชัดเจน (3) ควรมีช่วงของที่นั่งเพื่อตอบสนองความต้องการ ของแต่ละบุคคล ความสูงต่างๆควรมีให้ ที่นั่ง มาตรฐานควรห่างจากพื้นประมาณ 45 เซนติเมตร (4) รูปแบบที่นั่งควรอนุญาตให้ผู้ใช้รถเข็นคนพิการ และคนทั่วไปนั่งข้างกันและกัน (5) ที่นั่งบางที่ไม่ควรมีที่วางแขน เพื่อให้คนตัวใหญ่ หรือผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับหลังสามารถใช้งานได้ (6) ที่วางแขนควรจะสามารถหรือสร้างขึ้นจากวัสดุ ที่ป้องกันการลื่น เพื่อให้แน่ใจว่ามีการจับยึดที่ดี และควรมีความแตกต่างชัดเจนกับที่นั่งเพื่อช่วย คนพิการทางการเห็น	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ อย่างน้อยสองที่นั่งต่อหนึ่ง ขบวน ในบริเวณที่สามารถ ขึ้นและลงได้สะดวก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 4 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนด สิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติ วิชาชีพ สมาคม สถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือ ป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010		
(3) ป้ายแสดงอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทาง ไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกและมี สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของ อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาว และพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและ พื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวัน และกลางคืน	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมาย แสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือ ตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาวและ พื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและ พื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมี ความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็น ได้อย่างชัดเจนและจัดให้มีแสงส่องสว่าง เป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	(1) ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และ ผู้สูงอายุ ต้องมีความชัดเจนมองเห็น ได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้ สับสน และต้องจัดให้มีแสงส่องสว่าง เป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน (2) สัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมาย แสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และ ผู้สูงอายุ และสัญลักษณ์หรือตัวอักษร แสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการหรือ ทุพพลภาพ และผู้สูงอายุให้เป็นสีขาว โดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำ เงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว	*ไม่ระบุ	(1) ข้อมูลที่แสดงบนป้ายควรชัดเจนที่สุดเท่าที่ จะเป็นไปได้สำหรับคนพิการทางการเรียนรู้ (2) สายตาเฉลี่ยของคนอื่นอยู่ในช่วง 1.40-1.70 เมตร เหนือระดับพื้นดิน ควรติดตั้งป้ายระดับนี้ (3) ในกรณีที่มีป้ายพร้อมกับแผงควบคุม ควรอยู่ ในตำแหน่งที่เข้าถึงได้ง่าย ช่วง 0.90-1.20 เมตร เหนือระดับพื้นดิน ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้รถเข็น และผู้ยืน (4) สัญลักษณ์สามารถเสริมคำเพื่อระบุ สิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะได้ ข้อมูลที่มี ลายนูน เรียบง่ายและชัดเจนมากขึ้น เช่น ข้อมูลและโทรศัพท์ที่เป็นที่รู้จัก และได้รับ การยอมรับอย่างกว้างขวาง (5) สัญลักษณ์ไม่ควรใช้โดยไม่มีข้อความ เว้นแต่ เป็นที่ทราบว่าผู้โดยสารจะเข้าใจได้ (6) สิ่งสำคัญเพื่อให้มั่นใจว่าคนพิการทางการเห็น เข้าใจข้อมูลที่มีลายนูนก่อนที่จะติดตั้ง การออกแบบที่ซับซ้อนหรือคลุมเครืออาจใช้ เวลานานกว่าจะเข้าใจคำพูด	(1) ต้องวางป้ายไว้เหนือศีรษะ ของผู้โดยสารไม่ว่าจะนั่งหรือ ยืน (2) ป้ายบอกสถานีจะต้องวางอยู่ เหนือกระจกบังลม (3) ต้องมีป้ายบอกตำแหน่ง ปลายทาง และแสดงอยู่บน ยานพาหนะ (4) ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์หรือ การใช้อักษรเบรลล์ : ถ้าป้าย ประกอบด้วยตัวอักษรหรือ สัญลักษณ์ที่เพิ่มขึ้น จะต้องอยู่ เหนือป้ายเดิมอย่างน้อย 0.08 เซนติเมตร และถ้า ผู้ดำเนินการหรือผู้ให้บริการ ขยายคำบอกกล่าวด้วย ตัวอักษรเบรลล์ จะต้องวางไว้ ทางด้านซ้ายของตัวอักษรที่ เพิ่มขึ้น	*ไม่ระบุ	(1) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดง ตำแหน่งที่นั่งสำหรับ คนพิการมีขนาดและ สัดส่วนที่เหมาะสม โดย สัญลักษณ์และ ข้อความ ดังกล่าวให้ติดตั้งใน บริเวณที่สามารถ มองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(4) คู่มือการให้ ความช่วยเหลือแก่ คนพิการแต่ละ ประเภทสำหรับ เจ้าหน้าที่ประจำ รถไฟฟ้า	(1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ ให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดูแลประจำรถไฟฟ้าสามารถ ช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น (2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับ การให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท	(1) จัดให้มีคู่มือรายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ ที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของ คนพิการแต่ละประเภท สำหรับเป็น ข้อมูลให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดใช้เป็นแนวทางในการ กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการสำหรับคนพิการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) คู่มือการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการ แต่ละประเภทสำหรับเจ้าหน้าที่ประกอบด้วย รายละเอียดดังต่อไปนี้ (1.1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละ ประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ดูแล สามารถช่วยเหลือคนพิการได้ใน เบื้องต้น (1.2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุม สำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการ ทุกประเภท	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 4 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนด อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนด สิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(5) คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ ภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำ รถไฟฟ้าเพื่อใช้สื่อสารกับคนพิการ	(1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการ พิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้ เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของ คนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับ คนพิการได้ (2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็น เพื่อใช้ในการ สื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของ ป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อ ความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้ อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(6) ป้ายสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้บริเวณ ตัวรถด้านนอกเพื่อให้คนพิการทราบว่า เป็นรถที่จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ (2) ป้ายมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมสามารถ มองเห็นได้อย่างชัดเจนจากระยะไกล (3) ตำแหน่งการติดตั้งควรอยู่บริเวณข้างรถ หรือ บริเวณทางขึ้นและลง โดยติดตั้งในตำแหน่งที่ สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสง ส่องสว่างเป็นพิเศษ		*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) รูปร่างของป้ายสัญลักษณ์สามารถสื่อ ความหมายเกี่ยวประเภทของป้ายได้ โดย มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 635-2554 กำหนดสีและเครื่องหมาย ความปลอดภัยไว้

ตารางที่ 4 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนด สิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการ ภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552						
(7) การประกาศแจ้งชื่อก่อนขึ้นรถโดยสารสาธารณะ สำหรับคนพิการทางการเห็น และ ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อ สถานีขึ้นรถโดยสารสาธารณะคนพิการ การได้ยินหรือสื่อความหมาย	(1) การประกาศแจ้งชื่อก่อนขึ้นรถโดยสารสาธารณะมีความชัดเจนทุกบริเวณ (2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อก่อนขึ้นรถโดยสารสาธารณะมีความชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน (3) การประกาศแจ้งชื่อก่อนขึ้นรถโดยสารสาธารณะหรือตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อก่อนขึ้นรถโดยสารสาธารณะมีความชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	(1) การประกาศแจ้งชื่อก่อนขึ้นรถโดยสารสาธารณะมีความชัดเจนทุกบริเวณ* (2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกชื่อก่อนขึ้นรถโดยสารสาธารณะมีความชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน (3) ติดตั้งอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการในกรณีเกิดอันตรายหรือเหตุฉุกเฉิน โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมและสามารถใช้งานได้สะดวก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ในกรณีที่มีการให้ข้อมูลที่ต้องสอดคล้องกับข้อมูลภาพที่กำลังแสดงอยู่ (2) หากไม่มีข้อมูลพูดโดยอัตโนมัติแล้ว จะต้องมีการสื่อสารทางหูอื่นๆเพื่อให้ผู้ใช้สามารถรับข้อมูลได้ (3) การประกาศของพนักงานต้องเป็นไปตามขั้นตอนมาตรฐานเพื่อให้เกิดข้อมูลที่จำเป็นอย่างครบถ้วน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(8) เจ้าหน้าที่ประจำรถไฟฟ้าซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อให้บริการคนพิการในการขึ้นและลงรถไฟฟ้า	*ไม่ระบุ	(1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถสื่อสารกับ คนพิการได้ (2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับคนพิการ (3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการให้บริการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) เจ้าหน้าที่ ซึ่งผ่านการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อให้บริการคนพิการ หนึ่งในวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการทำให้บริการผู้โดยสารที่พิการคือการจัดหาบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม ตามมาตรฐานยุโรปและมาตรฐานแห่งชาติ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

5 มาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

- 1) กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก พ.ศ. 2556
- 2) กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ พ.ศ. 2555
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 3) กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ พ.ศ. 2548
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 4) คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก พ.ศ. 2552
- 5) Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, Department of Transport, UK 2011
- 6) Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 7) Access to transport for disabled people, UK 2013
(*เป็นรายงานการเข้าถึงการขนส่งเพื่อคนพิการ ไม่ระบุชนิดยานพาหนะชัดเจน)
- 8) 2010 ADA standard for accessible design, USA 2010
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 9) คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558
(*ระบุแต่เครื่องบิน)
- 10) คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
(*เป็นภาษามือ ไม่สามารถกรอกข้อมูลได้)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนด อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือ ป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(1) อุปกรณ์นำพา คนพิการหรือ รถเข็นคนพิการขึ้น และลงจากเรือ	(1) มีแป้นยกที่มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตรและความยาวสุทธิ ไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร โดยต้องรับ น้ำหนักคนพิการและรถเข็นคนพิการได้ อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน (2) เจ้าหน้าที่ประจำด้านท้ายเรือเป็น ผู้ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบ ต้องทำงานเมื่อเรือจอดหยุดนิ่งเท่านั้น (3) มีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการ เคลื่อนที่ในขณะที่อุปกรณ์กำลังทำงาน โดยต้องทำการยึดรถเข็นคนพิการไว้ ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน (4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบ แสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) การขึ้นไปยังยานพาหนะ จะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ช่วย ขนยกในการขึ้นยานพาหนะ โดยทางลาดสำหรับที่จะให้ขึ้น รถต้องมี ความกว้างอย่างน้อย 80 เซนติเมตร และมีพื้นผิวกัน ลื่น สามารถรับน้ำหนักได้ 300 กก. และมีสัญญาณแสดง ขณะที่ทำการช่วยขนยกหรือ การใช้งานอยู่ให้แก่คนพิการ ทราบ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(2) ทางลาด	(1) มีความกว้างเพียงพอสำหรับรถเข็น คนพิการ และมีความลาดชันในระดับที่ รถเข็นคนพิการสามารถขึ้นและลงได้ โดยต้องมีระบบป้องกันมิให้รถเข็น คนพิการตกจากทางลาด (2) รับน้ำหนักคนพิการและรถเข็นคนพิการ ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย เมื่อใช้งาน (3) มีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการตก จากทางลาด โดยขอบมุมของทางลาด ต้องไม่มีส่วนแหลมคม (4) ในกรณีที่ทางลาดเป็นแบบถอดได้ ต้องติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ในการใช้งาน และจัดเก็บในตำแหน่งที่ เหมาะสม (5) ในกรณีที่เส้นทางลาดแบบอัตโนมัติ ให้เจ้าหน้าที่ประจำด้านท้ายเรือเป็นผู้ ควบคุมการทำงานอุปกรณ์ โดยระบบ ต้องทำงานเมื่อเรือจอดหยุดนิ่ง และมี สัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบ แสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน	(1) มีทางลาดในบริเวณ พื้นที่ต่างระดับ โดย พื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการ ลื่นไถล และติดตั้ง ราวกันตก* (2) ทางลาดด้านที่ไม่มี ผนังกันให้ยกขอบสูง จากพื้นผิวของทางลาด* (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความ มั่นคงและ แข็งแรง*	(1) พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น (2) พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาด ต้องเรียบไม่สะดุด (3) ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ในกรณีที่ ทางลาดมีความยาวของทุกช่วงรวมกันตั้งแต่ 6 เมตร ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร* (4) มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร* (5) ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12 และ มีความยาวช่วงละไม่เกิน 6 เมตร ในกรณีที่ทางลาด ยาวเกิน 6 เมตร ต้องจัดให้มีขนพักยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด* (6) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิว ของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร และมี ราวกันตก* (7) ให้มีสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ในบริเวณทางลาด ที่จัดไว้ให้แก่คนพิการหรือทุพพลภาพและผู้สูงอายุ*	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ความกว้างที่อนุญาต ต่ำสุดของทางลาดคือ 80 เซนติเมตร.	*ไม่ระบุ	(1) ทางลาดสำหรับที่จะให้ขึ้นรถ ต้องมี ความกว้างอย่างน้อย 80 เซนติเมตร และมีพื้นผิวกัน ลื่น สามารถรับน้ำหนักได้ 300 กิโลกรัม	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 5 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติ วิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการภาค ขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010		
(3) ทางขึ้นและลงเรือ สำหรับคนพิการ	(1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1 เมตร โดยมีแสงสว่างเพียงพอ และพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล (2) จัดให้มีพื้นที่รอคอยบริเวณใกล้กับทางขึ้นและลงเรือสำหรับรถเข็นคนพิการ (3) ในกรณีที่เส้นทางต่างระดับควรมีทางลาดสำหรับรถเข็นคนพิการ โดยทางลาดต้องรับน้ำหนักคนพิการและรถเข็นคนพิการได้อย่างเหมาะสม และปลอดภัยเมื่อใช้งาน มีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการตกลงจากทางลาด และพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล (4) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบแสดงในขณะขึ้นคนพิการหรือรถเข็นคนพิการขึ้นและลงจากเรือโดยสัญญาณดังกล่าวแสดงผลทั้งบริเวณด้านท้ายเรือและบริเวณผู้ขึ้นเรือ	(1) ให้มีพื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงที่พื้น และบริเวณพื้นที่ต่างระดับ ดังต่อไปนี้ (1.1) ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันได* (1.2) พื้นด้านหน้าและด้านหลังของประตูทางเข้าอาคาร* (1.3) พื้นด้านหน้าของประตูห้องน้ำ* (1.4) พื้นทางเข้าและทางออกของประตูลิฟต์* (1.5) พื้นบริเวณทางออกฉุกเฉิน* (1.6) บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวในอาคาร*	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(4) พื้นที่สำหรับจอดรถเข็นคนพิการหรืออุปกรณ์สำหรับเก็บรถเข็นคนพิการ	(1) อยู่ใกล้บริเวณทางขึ้นและลง มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร พื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถลและมีระบบป้องกันมิให้รถเข็นคนพิการเคลื่อนที่ (2) ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดรถเข็นคนพิการที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (3) มีอุปกรณ์ช่วยชีวิตในบริเวณพื้นที่สำหรับจอดรถเข็นสำหรับคนพิการ โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ในกรณีที่อยู่ในตำแหน่งที่นั่งและในกรณีที่ล้มลงบนพื้น (4) ติดสัญลักษณ์รูปคนพิการ และข้อความว่า “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้โดยสารเข็นคนพิการ” ตรงบริเวณพื้นที่จอดรถเข็นคนพิการหรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับเก็บรถเข็นคนพิการ โดยมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม สัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน (5) ติดตั้งกริ่งให้สัญญาณให้เรือหยุดในบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่สำหรับจอดรถเข็นคนพิการ และเมื่อกริ่งสัญญาณถูกกดต้องมีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกะพริบบริเวณเจ้าหน้าที่ประจำเรือด้านท้ายเรือ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) พื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการเก็บรถเข็นคนพิการไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการในกรณีที่คนพิการทางการเคลื่อนไหว	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 5 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนด สิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการ ภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552						
(5) ป้ายแสดง จำนวนที่นั่ง สำหรับ คนพิการ	(1) ป้ายและตัวอักษรควรมีความสูงและสัดส่วนที่เหมาะสมสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากบริเวณท่าเรือ โดยสีตัวอักษรและสีพื้นหลังควรเป็นสีที่ตัดกัน และวัสดุสำหรับทำป้ายควรเป็นวัสดุที่มีความทนทานต่อสภาพลมฟ้าอากาศ (2) มีสัญญาณเสียงสำหรับคนพิการทางการเห็น เพื่อแจ้งจำนวนผู้โดยสารซึ่งเป็นคนพิการที่เรือสามารถบรรทุกได้ (3) ตำแหน่งการติดตั้งควรอยู่บริเวณข้างเรือ หรือบริเวณทางขึ้นและลงเรือ โดยติดตั้งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนและควรอยู่ไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับป้ายแสดงจำนวนคนโดยสารของเรือ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ป้ายและตัวอักษรควรมีความสูงและสัดส่วนที่เหมาะสมสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากบริเวณท่าเรือโดย สีตัวอักษรและสีพื้นหลังควรเป็นสีที่ตัดกัน และวัสดุสำหรับทำป้ายควรเป็นวัสดุที่มีความทนทานต่อสภาพลมฟ้าอากาศ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(6) ที่นั่งสำหรับ คนพิการ	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการไม่น้อยกว่าร้อยละสี่ของจำนวนผู้โดยสารที่บรรทุกได้ทั้งหมดในบริเวณที่สามารถขึ้นและลงได้สะดวก โดยมีระยะห่างจากบริเวณเครื่องยนต์ที่เหมาะสมและมีแสงสว่างและการระบายอากาศที่ดี ในกรณีที่บริเวณที่นั่งสำหรับคนพิการอยู่ติดหน้าต่าง ควรติดตั้งก้ำบังลมหรือวัสดุกันน้ำสำหรับป้องกันลมหรือฝน (2) ที่นั่งควรทำจากวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง โดยมีความสูงจากพื้นในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้โดยสะดวก และมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการเก็บรถเข็นคนพิการไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ ในกรณีที่คนพิการทางการเคลื่อนไหว (3) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน (4) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง (5) มีอุปกรณ์ช่วยชีวิตในบริเวณที่นั่งสำหรับคนพิการ โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ทั้งในกรณีที่อยู่ในตำแหน่งที่นั่งและในกรณีที่ล้มลงบนพื้น	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ และมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการจอดรถเข็นคนพิการไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ (2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 5 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(7) ทางเดินภายในเรือสำหรับคนพิการ	(1) พื้นทางเดินเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น มีความกว้างสำหรับรถเข็นคนพิการ และไม่มีสิ่งกีดขวาง ในกรณีที่เป็นตะแกรง ต้องมีซี่หรือรูเล็กขนาดกว้างไม่เกิน 1.30 เซนติเมตร (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง	*ไม่ระบุ	(1) พื้นทางเดินต้องเรียบ ไม่ลื่น และมีความกว้างสุทธิ ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร แนวร่องหรือแนวของราง จะต้องขวางกับแนวทางเดิน* (2) ในกรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน โดยไม่กีดขวางทางเดิน และจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสหรือมีการกันเพื่อให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวาง และอยู่ห่างสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร* (3) ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 2 เมตร*	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) การทำเครื่องหมาย: ทางเดินจะต้องทำเครื่องหมายไว้และมีแนวราวจับ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(8) บันไดสำหรับคนพิการ	(1) ความกว้างของบันได และโครงสร้างของบันไดสามารถรองรับการขึ้นและลงของรถเข็นคนพิการได้ ในกรณีที่มีขนาดบันไดพักควรมีขนาดพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1.20 x 1.20 เมตร (2) พื้นบันไดใช้วัสดุที่มีความแข็งแรง ทนทาน และพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถล และขอบบันไดขั้นแรกควรทาสีที่ติดกับสภาพแวดล้อม (3) มีการติดตั้งราวจับบริเวณทางขึ้นและลง และตลอดแนวบันได (4) มีการติดตั้งสัญลักษณ์บอกทิศทางขึ้นและลง และมีแสงสว่างเพียงพอ	*ไม่ระบุ	(1) พื้นผิวของบันไดต้องใช้วัสดุที่ไม่ลื่น (2) มีราวบันไดทั้งสองข้าง (3) มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง ที่คนพิการทางการเห็น และผู้สูงอายุสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของบันได*	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ความกว้างขั้นต่ำของการเข้าถึงที่ต้องใช้บันไดในยานพาหนะ เป็น 85 เซนติเมตร	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 5 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติ วิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการ ภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010		
(9) ห้องน้ำสำหรับ คนพิการสำหรับ เรือโดยสารที่มี ขนาดเกินกว่า 60 ตันกรอส	(1) มีพื้นที่กว้างสำหรับรถเข็น คนพิการในการใช้งานได้อย่าง สะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บ รถเข็นคนพิการ (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความ ความมั่นคงและแข็งแรง (3) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำ ควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับ คนพิการ (4) มีอุปกรณ์ช่วยชีวิต โดยติดตั้งใน ตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้ คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์ได้ทั้งในกรณีที่อยู่ใน ในตำแหน่งที่นั่งและในกรณีที่ ล้มลงบนพื้น (5) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟ เพื่อขอความช่วยเหลือ (6) มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอก และภายในห้องน้ำ	(1) มีพื้นที่กว้างสำหรับรถเข็นคนพิการ ในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมี พื้นที่ในการจัดเก็บรถเข็นคนพิการ (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคง และแข็งแรง (3) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมี ลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ (4) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟ ขอความช่วยเหลือ (5) มีทางลาด ในกรณีที่มีพื้นภายใน ห้องน้ำมีความต่างระดับกับ พื้นภายนอก* (6) ประตูห้องน้ำควรอยู่ในลักษณะที่เป็น การเปิดออกทางด้านนอก หรือเป็น ประตูบานเลื่อน* (7) มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอกและ ภายในห้องน้ำ*	(1) มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมี เส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร* (2) ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้อง เปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา หรือเป็นแบบบานเลื่อน และมี สัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้าห้องส้วม* (3) พื้นห้องส้วมต้องมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก ถ้าเป็นพื้นต่างระดับ ต้องมีลักษณะเป็นทางลาด และวัสดุปูพื้นห้องส้วมต้องไม่ลื่น* (4) พื้นห้องส้วมต้องมีความลาดเอียงเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้ง เพื่อที่จะไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น* (5) มีราวจับบริเวณด้านที่ชิดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัว เป็นราวจับ ในแนวนอนและแนวตั้ง โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ ราวจับในแนวนอน มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 65 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 70 เซนติเมตร และให้ยื่นล้ำออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 30 เซนติเมตร ราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับใน แนวนอนด้านหน้าโถส้วมมีความยาววัดจากปลายของราวจับใน แนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 60 เซนติเมตร อาจเป็นราวต่อเนื่องกันก็ได้* (6) ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัย แก่คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ และระบบสัญญาณแสงและ สัญญาณเสียงให้คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุสามารถแจ้ง เหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องส้วม โดยมี ปุ่มกดหรือปุ่มสัมผัสให้สัญญาณทำงานซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุสามารถใช้งานได้สะดวก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ห้องส้วมต้องมีห้องส้วมที่สามารถ เข้าถึงได้อย่างน้อยหนึ่งแห่งโดยไม่มี การล็อกให้กับผู้โดยสาร และต้อง ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่กำหนดไว้ และอนุญาตให้ผู้โดยสารนั่งรถเข็น หรืออุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนที่ เข้าและออก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 5 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
(10)ห้องนอนสำหรับคนพิการสำหรับเรือโดยสารที่มีห้องนอน	(1) มีพื้นที่กว้างสำหรับรถเข็นคนพิการในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บรถเข็นคนพิการ (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง (3) พื้นห้องนอนเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่นและมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่มีลักษณะเหมาะสมสำหรับคนพิการ (4) มีอุปกรณ์ช่วยชีวิต โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ทั้งในกรณีที่อยู่ในตำแหน่งที่นั่งและในกรณีที่ล้มลงบนพื้น (5) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(11)ป้ายแสดงอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการเครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการเครื่องหมายแสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสีขาและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนและจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	(1) ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน (2) สัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ และสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ ให้เป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ต้องวางป้ายไว้เหนือศีรษะของผู้โดยสารไม่ว่าจะนั่งหรือยืน (2) ป้ายบอกสถานีจะต้องวางอยู่เหนือกระจกบังลม (3) ต้องมีป้ายบอกตำแหน่งปลายทางและแสดงอยู่บนยานพาหนะ (4) ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์หรือการใช้อักษรเบรลล์ : ถ้าป้ายประกอบด้วยตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่เพิ่มขึ้นจะต้องอยู่เหนือป้ายเดิม อย่างน้อย 0.08 เซนติเมตร และถ้าผู้ดำเนินการหรือผู้ให้บริการขยายคำบอกกล่าวด้วยตัวอักษรเบรลล์ จะต้องวางไว้ทางด้านซ้ายของตัวอักษรที่เพิ่มขึ้น	*ไม่ระบุ	(1) ป้ายและตัวอักษรควรมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากบริเวณท่าเรือโดยตัวอักษรและสีพื้นหลังควรเป็นสีที่ตัดกัน และวัสดุสำหรับทำป้ายควรเป็นวัสดุที่มีความทนทานต่อสภาพลมฟ้าอากาศ (2) มีสัญญาณเสียงสำหรับคนพิการทางการเห็น เพื่อแจ้งจำนวนผู้โดยสารซึ่งเป็นคนพิการที่เรือสามารถบรรทุกได้ ตำแหน่งการติดตั้งควรอยู่บริเวณข้างเรือ หรือบริเวณทางขึ้นและลงเรือ โดยติดตั้งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	(1) รูปร่างของป้ายสัญลักษณ์สามารถสื่อความหมายเกี่ยวประเภทของป้ายได้ โดยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 635-2554 กำหนดสีและเครื่องหมายความปลอดภัยไว้

ตารางที่ 5 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติ วิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการภาค ขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010		
(12)คู่มือการให้ความช่วยเหลือ แก่คนพิการแต่ละประเภท สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำเรือ	(1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ ให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้ เจ้าหน้าที่ดูแลประจำเรือสามารถช่วยเหลือ คนพิการได้ในเบื้องต้น (2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับ การให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท	(1) จัดให้มีคู่มือรายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือ บริการที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการ แต่ละประเภท สำหรับเป็นข้อมูลให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดใช้เป็นแนวทางในการ กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการสำหรับ คนพิการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(13)คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ เจ้าหน้าที่ประจำเรือเพื่อใช้ สื่อสารกับคนพิการ	(1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการ พิเศษของคนพิการแต่ละประเภทเพื่อให้เจ้าหน้าที่ เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ (2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็นเพื่อใช้ในการ สื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของ ป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมาย ให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 5 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติ วิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการ ภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552						
(14)การประกาศแจ้งข้อหาเทียบเรือ ถัดไปสำหรับคนพิการทางการเห็น และตัวอักษรไฟวิ่ง หรือป้ายบอกข้อ หาเทียบเรือถัดไปสำหรับคนพิการ ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	(1) การประกาศแจ้งข้อหาเทียบเรือถัดไปควรมีเสียงดัง และสามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ (2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายบอกข้อหาเทียบเรือถัดไป ควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้ อย่างชัดเจนโดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็น ได้อย่างชัดเจนและจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษ ทั้งกลางวันและกลางคืน (3) การประกาศแจ้งข้อหาเทียบเรือถัดไป หรือตัวอักษร ไฟวิ่งหรือป้ายบอกข้อหาเทียบเรือถัดไป ควรมี การประกาศหรือแสดงป้ายเป็นการล่วงหน้าโดยให้มี ระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้คนพิการมีเวลาเตรียม ตัวก่อนที่จะถึงท่าเทียบเรือถัดไป	(1) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถ ได้ยินอย่างชัดเจนทุกบริเวณ* (2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงควมหมาย ควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการ มองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งใน บริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้ง กลางวันและกลางคืน (3) ติดตั้งอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการ ในกรณีเกิดอันตรายหรือเหตุฉุกเฉิน โดย ติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมและ สามารถใช้งานได้สะดวก	(1) การประกาศควรมีเสียงดังและสามารถได้ยิน อย่างชัดเจนทุกบริเวณ* (2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดงควมหมาย ควรมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับการมองเห็น ได้อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่สามารถ มองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่อง สว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน (3) ติดตั้งอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการในกรณี เกิดอันตรายหรือเหตุฉุกเฉิน โดยติดตั้งใน ตำแหน่งที่เหมาะสมและสามารถใช้งานได้ สะดวก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ
(15)เจ้าหน้าที่ประจำเรือซึ่งผ่านการ ฝึกอบรมและมีคุณสมบัติตรงกับ ความต้องการของคนพิการแต่ละ ประเภท อย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อ ให้บริการคนพิการในการขึ้น และลงเรือ	(1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับ การสื่อสารกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้ สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ (2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ การใช้งานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการเพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ ถูกต้องสำหรับคนพิการ (3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจในการ ให้บริการ	(1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรม ในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับ คนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถ สื่อสารกับ คนพิการได้ (2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้อง สำหรับคนพิการ (3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ใจ ในการให้บริการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ

6 มาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

- 1) กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก พ.ศ. 2556
- 2) กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ พ.ศ. 2555
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 3) กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ พ.ศ. 2548
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 4) คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก พ.ศ. 2552
- 5) Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, Department of Transport, UK 2011
- 6) Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 7) Access to transport for disabled people, UK 2013
(*เป็นรายงานการเข้าถึงการขนส่งเพื่อคนพิการ ไม่ระบุชนิดยานพาหนะชัดเจน)
- 8) 2010 ADA standard for accessible design, USA 2010
(*ไม่ระบุชนิด ยานพาหนะชัดเจน)
- 9) คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ พ.ศ. 2558
(*ระบุแต่เครื่องบิน)
- 10) คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
(*เป็นภาษามือ ไม่สามารถกรอกข้อมูลได้)

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ พ.ศ. 2556	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ พ.ศ. 2548	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก พ.ศ. 2552	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ พ.ศ. 2558	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง พ.ศ. 2558
(1) ลิฟต์แบบแท่นยกสำหรับนำพาคนพิการหรือรถเข็นคนพิการขึ้นและลงจากอากาศยาน	(1) มีความสูงในการให้บริการที่ด้านหน้าแท่นยก (front platform) ตั้งแต่ 2.65 เมตร และมีความสูงไม่น้อยกว่า 6 เมตร (2) โครงสร้างสามารถรับน้ำหนักได้ไม่น้อยกว่า 1,000 กิโลกรัมหรือประมาณ 12 คน (3) ส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) มีขนาดความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 2.30 เมตร ความยาวสุทธิไม่น้อยกว่า 6 เมตร และความสูงสุทธิไม่น้อยกว่า 2.20 เมตร (4) ส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) ต้องออกแบบให้รองรับรถเข็นคนพิการได้อย่างน้อย 4 คัน และรถลากเปเลฮาม 1 คันโดยมีอุปกรณ์ในการยึดรถ (5) มีหลังคาและผนังที่ทำด้วยวัสดุทนทานและใส มีประตูเปิดและปิดเพื่อป้องกันมิให้ผู้โดยสารตกขณะลิฟต์แบบแท่นยกทำงาน และมีระบบระบายอากาศที่ทำให้ไม่อึดอัดขณะใช้บริการ รวมทั้งมีเก้าอี้พับได้อย่างน้อยสที่นั่ง สำหรับผู้ดูแลคนพิการ (6) แท่นยก (platform) แยกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่ยึดติดถาวรและส่วนที่ยึดออกได้ ส่วนที่ยึดติดถาวรควรมีขนาดกว้างเต็มส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) โดยรองรับน้ำหนักได้น้อย 1,000 กิโลกรัม ส่วนที่ยึดออกได้ควรมีขนาดกว้างเต็มส่วนที่ยึดติดถาวรและสามารถติดตั้งบนส่วนของอากาศยานได้ โดยรองรับน้ำหนักได้น้อย 500 กิโลกรัม และแท่นยก (platform) ทั้งสองส่วนให้มีราวจับที่มีความแข็งแรงและปลอดภัยตลอดแนวทั้งสองข้าง โดยมีความสูงประมาณ 1 เมตร (7) มีอุปกรณ์กันกระแทกที่ทำจากยางติดตั้งในส่วนความกว้างของแท่นยก (platform) ที่ยึดออกได้ และส่วนท้ายของแท่นยก(platform) ที่ยึดออกได้ และต้องสามารถคล้องห่วงที่เคียวหมุนได้น้อย 10 องศาทั้งด้านซ้ายและด้านขวา (8) มีไฟให้แสงสว่างที่แท่นยก (platform) ตลอดแนว โดยพื้นของแท่นยก (platform) ต้องมีพื้นผิวต่างสัมผัสและปูด้วยวัสดุกันลื่น (9) แท่นยก (platform) ที่ยึดออกเพื่อต่อกับอากาศยานจะต้องมีระบบหยุดขยายแท่นยก (platform) อัตโนมัติเมื่อขอบของแท่นยก (platform) สัมผัสกับลำตัวของอากาศยาน (10)ส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) ต้องควบคุมได้ทั้งภายในตู้ขั้บซี่และภายในส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) โดยต้องมีปุ่มหยุดฉุกเฉินที่ตู้ขั้บซี่และภายในส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) เพื่อปิดระบบการทำงานของเครื่อง (11)มีการควบคุมระบบและมีปุ่มหยุดฉุกเฉินที่ส่วนท้ายได้ส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) และที่กำแพงส่วนท้ายภายในส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) โดยติดตั้งบริเวณใดๆ ของแผ่นไม้ด้านหลังที่ใช้สำหรับยกสิ่งของ (tailgate) ขณะลิฟต์ยกขึ้นหรือลดระดับลง (12)มีระบบลดระดับฉุกเฉินในกรณีเครื่องเกิดความผิดพลาด (13)มีไฟสีแดงสีแดงติดตั้งบริเวณภายนอกของส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) ใกล้กับหลังคา และมีไฟให้แสงสว่างภายในส่วนที่ใช้บรรทุกสัมภาระ (van body) (14)ติดตั้งถังดับเพลิงประเภทสารเคมีแห้ง A B C ซึ่งมีมาตรฐานอย่างน้อย 10 lb., และ fire rating 6A 20	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ผู้ให้บริการสายการบินและท่าอากาศยาน ควรตรวจสอบว่ามีอุปกรณ์การขึ้นเครื่องบินที่สามารถช่วยคนพิการขึ้นและลงจากเครื่องบินได้อย่างปลอดภัย และตรวจสอบว่าอุปกรณ์ดังกล่าวได้รับการบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม (2) ผู้ให้บริการสายการบินควรเลือกใช้วิธีการอุ้มคนพิการขึ้นหรือลงเครื่องบินเป็นทางเลือกสุดท้ายเมื่อไม่มีทางเลือกอื่นแล้ว ทั้งนี้ คนพิการจะต้องให้ความยินยอมให้ใช้วิธีการอุ้มคนพิการขึ้นหรือลงเครื่องบิน และจะต้องทำได้อย่างปลอดภัย (3) ผู้ให้บริการสายการบินและท่าอากาศยาน ควรตรวจสอบว่าการขนส่งอุปกรณ์ช่วยเหลือ การเคลื่อนไหวยจากจุดขึ้นเครื่องบินไปยังที่เก็บสามารถทำได้อย่างปลอดภัย โดยหลีกเลี่ยงการใช้คนยกและขนย้ายรถเข็นไฟฟ้าและอุปกรณ์ช่วยการเคลื่อนไหวยขนาดใหญ่อื่นๆ เพื่อลดความเสี่ยงต่อความบาดเจ็บของเจ้าหน้าที่ขนย้ายนั้น	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 6 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(2) ที่นั่งสำหรับคนพิการ	(1) ไม่อยู่บริเวณทางออกฉุกเฉินในอากาศยาน (2) ในกรณีที่คนพิการมีผู้ดูแลคนพิการให้จัดที่นั่งสำหรับผู้ดูแลคนพิการ โดยนั่งในบริเวณเดียวกัน หรือจัดที่นั่งสำหรับผู้ดูแลคนพิการในบริเวณที่คนพิการร้องขอ (3) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน (4) มีสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือแสดงบริเวณเจ้าหน้าที่ดูแลประจำอากาศยานเมื่อสัญญาณถูกกด	(1) จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการและมีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับการจอดรถเข็นคนพิการไว้ใกล้กับตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการ (2) ติดป้ายสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่นั่งสำหรับคนพิการมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสัญลักษณ์และข้อความดังกล่าวให้ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) มีที่นั่งสำหรับเก้าอี้ล้อเลื่อนพร้อมที่ล็อคป้องกันการเคลื่อนของล้อ (2) ความกว้าง พื้นที่นั่งสำหรับนั่งรถเข็นคนเดียวจะต้องมีขนาดกว้าง 91.5 เซนติเมตร ส่วนที่สองพื้นที่สำหรับรถเข็นคนพิการต่ำสุดจะต้องกว้าง 84 เซนติเมตร (3) ความลึก ในกรณีที่สามรถใส่รถเข็นได้จากด้านหน้าหรือด้านหลังรถเข็นคนพิการ เนื้อที่ต้องไม่น้อยกว่า 1.22 เมตร และสามารถเก็บรถเข็นได้ จากด้านข้างพื้นที่สำหรับรถเข็นต้องสูงไม่น้อยกว่า 1.53 เมตร	(1) คนพิการควรได้รับการจัดที่นั่งตามความต้องการ ทั้งนี้ขึ้นกับข้อกำหนดด้านความปลอดภัย เช่น ที่นั่งที่พนักเท้าแขนปรับตำแหน่งได้ควรถูกจัดให้แก่คนพิการที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายเข้าออกจากที่นั่งที่มีพนักเท้าแขนแบบติดตตรึงที่ที่นั่งมีพื้นที่ว่างเท้ากว้างควรถูกจัดให้แก่คนพิการที่ไม่สามารถงอขาได้ ที่นั่งใกล้ห้องน้ำหรือทางออกควรจัดให้แก่คนพิการทางการเคลื่อนไหว เมื่อที่นั่งถูกจัดให้ผู้โดยสารแล้ว คนพิการไม่ควรถูกย้ายจากที่นั่งที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเขา เว้นแต่มีเหตุผลทางความปลอดภัย ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเครื่องบิน คนพิการควรได้รับการจัดที่นั่งที่เหมาะสมอีกครั้ง (2) ผู้ให้บริการสายการบินควรจัดที่นั่งเฉพาะสำหรับคนพิการ หากได้จัดที่นั่งที่เหมาะสมสำหรับคนพิการให้ผู้โดยสารอื่นไปแล้ว เมื่อมีคนพิการร้องขอที่นั่งดังกล่าว อาจจำเป็นต้องมีการจัดที่นั่งใหม่ตามความจำเป็นเพื่อให้คนพิการได้ที่นั่งที่เหมาะสม ผู้ให้บริการสายการบินอาจพิจารณาสำรองที่นั่งที่เหมาะสมไว้เพื่อให้มั่นใจว่าคนพิการมีที่นั่งที่สามารถเข้าถึงได้ ถ้าคนพิการร้องขอที่นั่งภายใน 24 ชั่วโมงก่อนการเดินทาง ผู้ให้บริการสายการบินควรใช้ความพยายามอย่างสมเหตุสมผลเพื่อจัดที่นั่งที่เหมาะสมแก่คนพิการ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 6 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(3) ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	(1) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง (2) สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ในห้องน้ำควรมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ (3) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟเพื่อขอความช่วยเหลือแสดงบริเวณเจ้าหน้าที่ดูแลประจำอากาศยานเมื่อสัญญาณถูกกด	(1) มีพื้นที่กว้างสำหรับรถเข็นคนพิการในการใช้งานได้อย่างสะดวก และมีพื้นที่ในการจัดเก็บรถเข็นคนพิการ (2) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง (3) พื้นห้องน้ำเป็นวัสดุที่พื้นผิวไม่ลื่น (4) มีสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟขอความช่วยเหลือ (5) มีทางลาดในกรณีที่มีพื้นภายในห้องน้ำมีความต่างระดับกับพื้นภายนอก* (6) ประตูห้องน้ำควรอยู่ในลักษณะที่เป็นการเปิดออกทางด้านนอกหรือเป็นประตูบานเลื่อน* (7) มีสัญญาณเตือนภัยทั้งภายนอกและภายในห้องน้ำ*	(1) มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร* (2) ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศาหรือเป็นแบบบานเลื่อน และมีสัญลักษณ์รูปคนพิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้าห้องส้วม* (3) พื้นห้องส้วมต้องมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องมีลักษณะเป็นทางลาด และวัสดุปูพื้นห้องส้วมต้องไม่ลื่น* (4) พื้นห้องส้วมต้องมีความลาดเอียงเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้งเพื่อที่จะไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น* (5) มีราวจับบริเวณด้านที่ชิดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัวเป็นราวจับในแนวนอนและแนวดิ่ง โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ ราวจับในแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 65 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 70 เซนติเมตร และให้อื่นล้อออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 30 เซนติเมตร ราวจับในแนวดิ่งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนด้านหน้าโถส้วมมีความยาววัดจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 60 เซนติเมตร อาจเป็นราต่อเนื่องกันก็ได้* (6) ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ และระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องส้วม โดยมีปุ่มกดหรือปุ่มสัมผัสให้สัญญาณทำงานซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่คนพิการ หรือ ทุพพลภาพ และผู้สูงอายุสามารถใช้งานได้สะดวก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ห้องสุขาต้องมีห้องสุขาที่สามารถเข้าถึงได้อย่างน้อยหนึ่งแห่งโดยไม่มี การล็อกให้กับผู้โดยสาร และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่กำหนดไว้ และอนุญาตให้ผู้โดยสารนั่งรถเข็นหรืออุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนที่เข้าและออก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) เครื่องบินที่มีประเภท ขนาด และการจัดวางอุปกรณ์เอื้อให้เป็นไปได้ ควรมีห้องน้ำที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้อย่างน้อย 1 ห้อง ซึ่งควรมีสัญลักษณ์แบบสัมผัส เช่นอักษรเบรลล์ มีมือจับที่ใช้งานง่ายและลื่นติดกัน มีก๊อกน้ำ และอุปกรณ์อื่น ดังนี้ การแจ้งให้ทราบ: ควรมีการติดตั้งป้ายสัญลักษณ์สากล ป้ายสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์แบบสัมผัสเพื่อคนพิการสามารถทราบได้ว่าห้องน้ำใด เป็นห้องน้ำสำหรับคนพิการ ความเป็นส่วนตัว: คนพิการที่ใช้รถเข็นบนเครื่องบินควรสามารถใช้ห้องน้ำคนพิการได้อย่างมีความเป็นส่วนตัว ประตู: ควรมีความกว้างพอให้คนพิการที่ใช้รถเข็นบนเครื่องบินสามารถเข้าใช้ได้ โดยมีพื้นที่หน้าห้องน้ำที่กว้างขวางเพียงพอในการเข้าออก ประตูควรเปิดออก หรือเป็นประตูบานเลื่อนมือจับประตู ที่ดึง ล็อค และอุปกรณ์อื่นๆ ควรติดตั้งในระดับความสูงที่คนพิการที่ใช้รถเข็นบนเครื่องบินสามารถเอื้อมจับได้ง่าย อุปกรณ์เหล่านี้ควรใช้งานได้ด้วยมือข้างเดียวและใช้แรงน้อยที่สุด และไม่ควรมีต้องควบคุมด้วยนิ้วมือหรือการจับแบบแน่น การใช้นิ้วคีบ หรือการบิดข้อมือ อุปกรณ์เหล่านี้ควรมีสีติดกับพื้นที่โดยรอบ โถส้วม: ควรมีความสูงและตำแหน่งที่เอื้อให้คนพิการที่ใช้รถเข็นบนเครื่องบินสามารถเคลื่อนเข้า-ออกได้อย่างสะดวก โถส้วมควรมีอุปกรณ์ควบคุมการชักโครกที่มีสีติดกับพื้นที่โดยรอบคนพิการควรสามารถชักโครกได้แม้ ขณะกำมือ และใช้แรงน้อยที่สุด หรืออาจมีควบคุมการชักโครกอัตโนมัติโถส้วมควรมีพนักพิงหลังหากไม่มีฝาดรอบที่นั่ง และที่ใส่กระดาษชำระควรอยู่ในระยะที่เอื้อมถึงได้ง่ายและไม่กีดขวางราวจับ อ่างล้างหน้า ก๊อกน้ำ และอุปกรณ์ควบคุมอื่นๆ: อ่างล้างหน้าควรติดตั้งในตำแหน่งที่คนพิการที่ใช้รถเข็นบนเครื่องบินสามารถใช้ได้ง่ายอ่างล้างหน้าและอุปกรณ์ควบคุมอื่นๆ ควรมีสีติดกับพื้นที่โดยรอบ คนพิการควรสามารถใช้อ่างล้างหน้าได้แม้ขณะกำมือ ใช้แรงน้อยที่สุด หรือก๊อกน้ำ อาจเป็นแบบอัตโนมัติ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ: เช่น สปูเหลว กระดาษเช็ดมือ ที่ทิ้งขยะ ควรใช้ได้ง่ายโดยคนพิการที่ใช้รถเข็นบนเครื่องบิน ควรมีสีติดกับพื้นที่โดยรอบ และควรมีสัญลักษณ์สัมผัสกำกับ กระจก: กระจกแต่ละบานควรติดตั้งในตำแหน่งที่คนพิการที่ใช้รถเข็นบนเครื่องบินสามารถใช้ได้โดยง่าย ปุ่มขอความช่วยเหลือ: ห้องน้ำควรมีปุ่มขอความช่วยเหลือที่มีสีติดกับพื้นที่โดยรอบ และมีสัญลักษณ์สัมผัสกำกับ ปุ่มดังกล่าวควรควรติดตั้งในตำแหน่งที่คนพิการที่ใช้รถเข็นบนเครื่องบินสามารถใช้ได้โดยง่าย กดได้โดยมือเดียว และใช้แรงน้อยที่สุด ไม่ควรต้องควบคุมด้วยนิ้วมือการจับแบบแน่น การใช้นิ้วคีบ หรือการบิดข้อมือ	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 6 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและ อำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาค ขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(4) ป้ายแสดงอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมาย แสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือ ตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมี สีขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือ มีสีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมี ความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้ อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่าง เป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	(1) มีสัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมาย แสดงทางไปสู่อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสัญลักษณ์หรือ ตัวอักษรแสดงประเภทของอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีสี ขาวและพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือมี สีน้ำเงินและพื้นป้ายเป็นสีขาว (2) ป้ายควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยมี ความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย (3) ติดตั้งในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้ อย่างชัดเจนและจัดให้มีแสงส่องสว่าง เป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	(1) ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ ต้องมี ความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ใน ตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสง ส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน (2) สัญลักษณ์รูปคนพิการ เครื่องหมายแสดงทาง ไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ หรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ และสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุให้เป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็น สีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้าย เป็นสีขาว	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการควรมี ป้ายบอกที่ชัดเจนตามมาตรฐานสากล การออกแบบป้ายอื่นๆ ควรคำนึงถึง การใช้งาน โดยคนพิการด้วย (2) ป้ายให้ข้อมูลควรติดตั้งโดยไม่ให้โดนเงาบัง หรือมีแสงสะท้อน ตัวอักษรและสัญลักษณ์ ต้องแสดงโดยใช้สีที่ตัดกัน (สีอ่อนบนพื้นสี เข้ม หรือ สีเข้มบนพื้นสีอ่อน) ตัวอักษรควร เป็นแบบไม่มีขอบ (sans serif) ถ้าป้าย ให้ข้อมูลมีตัวอักษรเบรลล์กำกับด้วย อักษรเบรลล์ควรอยู่ใต้สัญลักษณ์ หรือ สัญลักษณ์ภาพ	(1) รูปร่างของป้ายสัญลักษณ์สามารถ สื่อความหมายเกี่ยวประเภทของ ป้ายได้ โดยมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 635-2554 กำหนดสีและ เครื่องหมายความปลอดภัยไว้
(5) คู่มือแนะนำการใช้ บริการอากาศยาน สำหรับคนพิการแต่ ละประเภท	(1) คู่มือมีความชัดเจนและสื่อความหมาย ให้คนพิการแต่ละประเภท เข้าใจได้ (2) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ ใช้งานอุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ คนพิการ เพื่อการใช้งานที่ถูกต้อง	(1) จัดให้มีคู่มือรายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการที่ สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของ คนพิการแต่ละประเภท สำหรับเป็น ข้อมูลให้หน่วยงานของรัฐ องค์กร เอกชน หรือองค์กรอื่นใดใช้เป็น แนวทางในการกำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการ สำหรับคนพิการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ		*ไม่ระบุ

ตารางที่ 6 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติ วิชาชีพ สมาคม สถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือ ป้ายสัญลักษณ์ภาษา สำหรับหน่วยงานที่ ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(6) คู่มือการให้ความช่วยเหลือ แก่คนพิการแต่ละประเภท สำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ อากาศยาน และเจ้าหน้าที่ ให้บริการภาคพื้นของ อากาศยานนั้น	(1) คู่มือควรมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในเบื้องต้น (2) คู่มือควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมสำหรับการให้ความช่วยเหลือคนพิการทุกประเภท (3) คู่มือควรมีโปรแกรมการฝึกอบรมและวิธีปฏิบัติในกรณีฉุกเฉิน	(1) จัดให้มีคู่มือรายการอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท สำหรับเป็นข้อมูลให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดใช้เป็นแนวทางในการกำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการสำหรับคนพิการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) คนพิการซึ่งแจ้งขอรับความช่วยเหลือควรได้รับโอกาสในการขึ้นเครื่องบินก่อนผู้โดยสารอื่นๆ และลงจากเครื่องบินก่อน หรือหลังผู้โดยสารอื่นๆ เนื่องจากจะช่วยลดความเครียดของคนพิการ และทำให้การทำงานของสายการบินมีประสิทธิภาพมากขึ้น (2) การช่วยเหลือในการขึ้นหรือลงจากเครื่องบินควรทำอย่างทันท่วงทีผู้ให้บริการสายการบินและท่าอากาศยานควรตรวจสอบว่าคนพิการที่ใช้รถเข็นสามารถใช้รถเข็นของเขาเองในการเคลื่อนที่เข้าสู่ประตูเครื่องบินหรือออกจากประตูเครื่องบิน ยกเว้นกรณีคนพิการที่ใช้รถเข็นไฟฟ้าซึ่งอาจไม่สามารถใช้รถของตนเองได้ (3) ผู้ให้บริการสายการบินและท่าอากาศยานควรนำรถเข็นหรืออุปกรณ์ช่วยเหลือการเคลื่อนไหวของคนพิการไปคืนให้แก่คนพิการบริเวณใกล้ประตูเครื่องบินที่สุด โดยคนพิการสามารถใช้อุปกรณ์ของตนเองได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ยกเว้นในกรณีที่มีกฎระเบียบความปลอดภัย หรือกรณีที่คนพิการร้องขอเป็นอย่างอื่น ผู้ให้บริการสายการบินและท่าอากาศยานควรตรวจสอบความต้องการของคนพิการที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ด้วยตนเองเป็นระยะๆ	*ไม่ระบุ
(7) คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ เจ้าหน้าที่ดูแลประจำอากาศ ยานเพื่อใช้สื่อสารกับคน พิการ	(1) มีคู่มือแปลภาษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจและทราบถึงความต้องการของคนพิการ และสามารถสื่อความหมายกับคนพิการได้ (2) มีป้ายสัญลักษณ์ภาษาที่จำเป็นเพื่อใช้ในการสื่อสารกับคนพิการ โดยจัดทำในรูปแบบของป้ายตัวอักษรหรือป้ายสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้คนพิการเข้าใจได้และมองเห็นได้อย่างชัดเจน	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ		*ไม่ระบุ

ตารางที่ 6 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ คนพิการในพื้นที่สาธารณะ ยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS	Access to Transport for Disabled People, UK	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือป้าย สัญลักษณ์ภาษาสำหรับ หน่วยงานที่ให้บริการ ภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552	2011	2002	2013	2010	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(8) การประกาศเตือน สำหรับคนพิการทางการ เห็น และตัวอักษรไฟวิ่ง หรือป้ายแสดง ความหมาย สำหรับ คนพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย	(1) เป็นการแจ้งเกี่ยวกับความล่าช้า การเปลี่ยนแปลง หรือการยกเลิก ตารางเวลาการบิน การเปลี่ยน อากาศยานการให้บริการบน อากาศยาน หรือการจัดเก็บและ คืนสัมภาระ (2) การประกาศควรมีเสียงดังและ สามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุก บริเวณ (3) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดง ความหมายควรมีขนาดใหญ่ เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้ อย่างชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณ ที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็น พิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	(1) การประกาศควรมีเสียงดังและ สามารถได้ยินอย่างชัดเจนทุก บริเวณ* (2) ตัวอักษรไฟวิ่งหรือป้ายแสดง ความหมายควรมีขนาดใหญ่ เพียงพอสำหรับการมองเห็นได้อย่าง ชัดเจน โดยติดตั้งในบริเวณที่ สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษ ทั้งกลางวันและกลางคืน (3) ติดตั้งอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการ ในกรณีเกิดอันตรายหรือเหตุฉุกเฉิน โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสม และสามารถใช้งานได้สะดวก	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) ผู้ให้บริการสายการบินและท่าอากาศยานควรตรวจสอบว่าการประกาศเกี่ยวกับ ความล่าช้าการเปลี่ยนแปลงตารางการบิน การเปลี่ยนแปลงประตูทางออกขึ้นเครื่องบิน การต่อเที่ยวบิน และการรับกระเป๋าสัมภาระได้ถูกสื่อสารทั้งทางเสียงและทางภาพ*	(1) การประกาศเตือน สำหรับคนพิการ ทางการเห็น และ ตัวอักษรไฟวิ่งหรือ ป้ายแสดงความหมาย สำหรับคนพิการ ทางการได้ยินหรือ สื่อความหมาย
(9) เจ้าหน้าที่ดูแลประจำ อากาศยานและ เจ้าหน้าที่ให้บริการ ภาคพื้นของอากาศยาน นั้น ซึ่งผ่านการฝึกอบรม และมีคุณสมบัติตรงกับ ความต้องการของ คนพิการแต่ละประเภท อย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อ ให้บริการคนพิการ	(1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรม ในเบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับ คนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้ สามารถสื่อสารกับคนพิการได้ (2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งาน อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ เพื่อให้ คำแนะนำในการใช้งานที่ถูกต้อง สำหรับคนพิการ (3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและ ใส่ใจในการให้บริการ	(1) เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมใน เบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารกับ คนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้ สามารถสื่อสารกับ คนพิการได้ (2) เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งาน อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ เพื่อให้คำแนะนำ ในการใช้งานที่ถูกต้องสำหรับ คนพิการ (3) เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพและใส่ ใจในการให้บริการ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) การให้ความช่วยเหลือคนพิการจะต้องทำโดยเจ้าหน้าที่สายการบิน และเจ้าหน้าที่ ท่าอากาศยานที่ได้รับการอบรมและมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะตอบสนองต่อความต้องการ ของคนพิการ ตั้งแต่คนพิการเดินทางถึงท่าอากาศยานจนกระทั่งคนพิการนั่งในที่นั่ง บนเครื่องบิน และในทิศทางการกลับกัน โดยใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือที่เหมาะสม (2) บริการที่ต้องจัดให้คนพิการควรมีดังนี้ (2.1) การให้ความช่วยเหลือคนพิการในการขึ้นเครื่องบิน(Boarding) ลงจากเครื่องบิน (Disembarking) (2.2) การเคลื่อนคนพิการจากอุปกรณ์ช่วยการเคลื่อนไหวของเขาเองไปยังรถเข็นหรือ อุปกรณ์ช่วยการเคลื่อนไหวของสายการบินหรือของท่าอากาศยาน (2.3) การเคลื่อนคนพิการจากอุปกรณ์ช่วยการเคลื่อนไหวไปยังที่นั่งและในทิศทาง กลับกัน (2.4) การช่วยเหลือในการเก็บกระเป๋าสัมภาระที่ถือขึ้นเครื่องบินรวมถึงอุปกรณ์ช่วย การเคลื่อนไหวและอุปกรณ์ช่วยเหลืออื่นๆ (2.5) การช่วยนำคนพิการไปยังพื้นที่รอรับกระเป๋า รวมถึงการผ่านขั้นตอนการตรวจคน เข้าเมืองและศุลกากร (2.6) การช่วยรับกระเป๋าที่ขนส่งทางใต้ท้องเครื่องบินหากคนพิการไม่สามารถทำได้ด้วย ตนเอง (2.7) การช่วยนำคนพิการไปยังพื้นที่สาธารณะ และหากได้รับการร้องขอ นำคนพิการ ไปยังจุดเชื่อมต่อในเที่ยวบินหรือการเดินทางช่วงต่อไป	*ไม่ระบุ

ตารางที่ 6 (ต่อ) เปรียบเทียบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	กฎกระทรวง กำหนดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการในพื้นที่สาธารณะยานพาหนะ	กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ	คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสมาคมสถาปนิก	Accessible Train Station Design for Disabled People: A Code of Practice, UK 2011	Disability Standards for Accessible Public Transport (Transport Standard), AUS 2002	Access to Transport for Disabled People, UK 2013	2010 ADA Standard for Accessible Design, USA 2010	คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก แก่คนพิการ	คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง
	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2552					พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2558
(10)ทางลาด, บันได และอื่นๆ	*ไม่ระบุ	(1) มีทางลาดในบริเวณพื้นที่ต่างระดับ โดยพื้นผิวเป็นวัสดุที่ป้องกันการลื่นไถลและติดตั้งราวกันตก* (2) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาด* (3) มีราวจับทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง*	(1) พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น* (2) พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด*	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	*ไม่ระบุ	(1) บันไดสำหรับขึ้นเครื่องบินควรมีลักษณะดังนี้ ความสูงและความกว้างของขั้นบันไดที่สม่ำเสมอ ขั้นบันไดขั้นแรกและขั้นสุดท้ายต้องไม่มีความสูงหรือความกว้างแตกต่างจากขั้นอื่นๆ พื้นผิวขั้นบันไดมีความแน่นและไม่ลื่น อีกทั้งไม่สะท้อนแสง บริเวณขอบบันไดมีการทำแนวสัญลักษณ์สลับลี มีราวจับทั้ง 2 ข้างของบันได (2) ราวจับบันไดสำหรับขึ้นเครื่องบินควรมีลักษณะดังนี้ มีความแข็งแรง มีลักษณะกลมเรียบและกันลื่น มีสีที่ตัดกับพื้นที่รอบข้าง มีเส้นผ่านศูนย์กลางภายนอกซึ่งทำให้สามารถจับได้ง่าย ไม่มีอุปสรรคใดที่ทำให้ต้องปล่อยมือจับ จุดที่ราวยึดกับผนังหรือพื้น ราวควรมีความโค้งมน (3) พื้นผิวของพื้นเครื่องบินควรไม่สะท้อนแสง และไม่ลื่น (4) ควรมีที่นั่งที่พนักเก้าอี้แขนปรับตำแหน่งได้อย่างน้อยร้อยละ 50 ของแถวทั้งหมดและควรกระจายอยู่ทั่วทุกระดับชั้นห้องโดยสาร (5) เครื่องบินที่มีทางเดินระหว่างที่นั่งมากกว่า 1 ทางควรมีรถเข็นคนพิการสำหรับใช้บนเครื่องบินอย่างน้อย 1 คันที่สามารถใช้เคลื่อนไหวในห้องผู้โดยสารได้ (6) ควรติดตั้งสัญลักษณ์สัมผัสเพื่อบอกแถวที่นั่ง	*ไม่ระบุ